

Aktivnejši delegati - boljše gospodarjenje

Ob koncu oktobra in v začetku novembra so komunisti v vseh OO ZKS naše delovne organizacije izvedli volilne konference. Na splošno lahko rečemo, da so bile dobro pripravljene, da so komunisti v vseh OO ZK predhodno evidentirali člane za nove sekretarje in ssekretariate, ter predloge posredovali v verifikacijo kadrovskih komisij pri Komiteju občinske konference ZKS Ptuj. Prepričani smo da je bilo evidentiranje kvalitetno izvedeno, saj ni bilo pripomb s strani kadrovske komisije, pa tudi izvoljeni so bili sekretarji in sekretariati v vseh OO ZK soglasno.

Delo komunistov skozi vso mandatno obdobje pa ni bilo povsod tako dobro. Nekaj je na to vplivala reorganizacija ZK, s katero so bili odpravljeni Sveti ZK, formirala pa se je tudi OO ZK pri DSSS. Ti komunisti so do reorganizacije delo-

vali v OO posameznih TOZD. Ob tej objektivni težavi pa se je pojavila množica subjektivnih težav. Delo nekaterih osnovnih organizacij se je močno poslabšalo. Verjetno bi lahko rekli, da je bilo boljše tam, kjer so se predvsem sekretarji in člani sekretariatov zavedali svoje družbene naloge in odgovornosti do delovnih ljudi, slabše pa tam, kjer so bili ti funkcionarji vajeni brez truda poslušati in dvigovati roke.

S tem pa ne mislim reči da smo bili komunisti v Perutnini nedelavni. Nikakor ne. V našem kolektivu smo se komunisti močno angažirali pri urejanju samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov v TOZD, v smislu uresničevanja določil zakona o združenem delu. Komunisti smo skupaj s sindikalnimi vodstvi veliko storili pri kreiranju samoupravne politike v delovni organizaciji in izven nje.

(Nadaljevanje na 2. strani)

AVNOJ je prinesel svobodo dela in odločanja

(Foto: L. C.)

„OKOLI MILIJON UNIČENIH, POBITIH,
S PLINI ZADUŠENIH SINOV NAŠIH
NARODOV ZAHTEVA OD VAS,
DA BUDNO VARUJETE PRIDOBITVE,
DA SE NIKOLI NE BI PONOVILO
TA PEKEL IN TAKA NESREČA ZA NAŠE
LJUDSTVO.“

TITO

Aktivnejši delegati - boljše gospodarjenje

(Nadaljevanje s 1. strani)

Posebno mnogo smo delali tudi na tolmačenju in pojasnjevanju samoupravnih aktov saj ni bilo lahko ljudem na preprost razumljiv način pojasnjevati včasih zahtevanih in kompliciranih določil zakona in tudi naših samoupravnih aktov. Dejanski vpliv delavcev pri sprejemanju samoupravnih dokumentov je bil izražen v ustrezno vodenih razpravah in pobudah, ki so od tod prihajale ter v neposrednem odločanju o sprejemu teh aktov, ki je potekal na referendumih in zborih delavcev. Tudi na področju priprav na SLO in družbeno samozaščito je bilo mnogo storjenega. S posebno zavzetostjo smo se vključevali v obravnavanje periodičnih obračunov in zaključnih računov ter predlogov plana (letnega in srednjeročnega). Skupno s sindikatom smo realizirali vse humane in solidarnostne akcije.

Uspehi so vidni, vendar s tem ne smemo biti zadovoljni. Prizadevati si moramo, da bomo delali še bolje. Na področju idejnega izobraževanja nismo storili dovolj. Tudi s pridobivanjem novih članov se ne moremo pohvaliti. Drži tudi, da smo komunisti še vse premalo storili za razvoj in delovanje delegatskega sistema. Na to nas opozarja tudi gradivo 5. seje CK ZKS. Znano je, da delajo delegacije in konferenca delegacij za zbor združenega dela dobro rekli bi lahko celo vzorno, mnogo slabše pa delajo delegacije in konference delegacij v skupščinah SIS.

Navedena dejstva kažejo, da še nismo v celoti dojeli bistva delegatskega sistema. Delegati se še vedno premalo zavedajo nalog in odgovornosti, ki so jih sprejeli z izvolitvijo. Naloga vsake delegacije in delegata v njej je, da v skupščinah SIS in družbeno-političnih skupnostih izražajo neposredne, pristne in resnične interese okolja iz katerega zihajajo in se, upoštevajoč družbene interese

odločajo za najbolj realne odločitve. Tu pa se ponovno soočamo z dejstvom, da je idejnopolitična zavest naših delegatov še vedno prenizka, saj se še vedno ne zavedajo, da se prav v delegatskem odločanju nas vseh kroji politika in da prav na tem mestu zastopa interese delovnega človeka.

Če se ozremo še po dejavnostih posameznih OO ZKS v TOZD, moramo seveda izvzeti komuniste v DSSS, ki delajo vsekakor

Kristina Jus je edina naša kooperantka, ki je članica ZK

pod ugodnejšimi pogoji, saj je članov ZK preko 20 % (v drugih OO je članov 3,6 - 11 %) poleg tega je v DSSS še mnogo boljše izobrazbena struktura kot v TOZD. Oboje je prispevalo k temu, da je ta OO delala najboljše. Če pa ocenjujemo delo komunistov v ostalih TOZD, najbrž lahko izpostavimo OO ZK v TOZD Commerce. TOZD Commerce vrši prodajo širom po Jugoslaviji, zato tudi komunisti delajo v precej težjih pogojih kot v nekaterih drugih delovnih sredinah. Ta OO ZK vključuje 15 članov, od tega pa jih je na sedežu TOZD le 8, eden v skladišču Ljubljana, dva v Zagrebu, v Beogradu pa so štirje. V skladišču Be-

ograd so torej izpolnjeni pogoji za formiranje nove OO in komunist v Commerce so že začeli kontaktirati s Komiteji OK ZK Ptuj in Beograd o izvedbi postopka.

V tej OO ZK so tudi prvi začeli organizirati razširjene sestanke na katere so vabili strokovne in vodilne delavce in funkcionarje, ki niso člani ZK. V začetku so bile okrog tega določene polemike češ, da lahko pride OO ZK v podrejeno vlogo. To se ni zgodilo, saj so bili komunisti dovolj trdni in akcijsko pripravljeni. S povezovanjem so postali še močnejši, akcije pa tečejo usklajeno in povezano. V političnem pogledu ni več dvotirnosti, saj se vsi zavedajo, da živimo v socialistični samoupravni družbi, kjer si delavski razred sam kroji politiko in način življenja.

Seveda pa se tudi v tej organizaciji najdejo neaktivni posamezniki, katerim bodo v bodoče posvetili posebno pozornost.

Pravo nasprotje pa je OO ZKS v Kooperaciji, katero ocenjujemo kot najbolj pasivno. Za to je bilo sicer nekaj objektivnih razlogov. Po reorganizaciji partijske organizacije so ostali le trije člani in še ti so vsi terenci. Komunisti pa so še štirje kooperanti na raznih vzrejnih okoliših. Sekretarju velja zameriti to, da kooperantov komunistov ni uspel priklicati na skupni sestanek niti enkrat. Sicer pa jim ne smemo zameriti, ker trije člani niso organizirali sestankov, saj so se o delu dogovarjali po sestankih pospeševalcev, ki so organizirani vsak teden. Sekretar pa je imel slab odnos do koordinacijskega dela na posvetih sekretarjev v DO, kakor tudi pri Komiteju OK ZKS Ptuj.

V zadnjem obdobju je ta OO ZK okrepljena še s tremi člani iz DSSS po teritorialnem načelu in upamo, da bo tako tudi politično delo oživiljeno.

V Tovarni krmil ugotavljajo, da komunisti niso dovolj zastopani niti v orga-

nih upravljanja niti v delegacijah. Premalo so storili tudi na področju SLO in družbene samozaščite, ugotavljajo v tej OO ZK.

Uspeli pa so poživiti delo mladinske organizacije, ki zadnje čase ni delala v nobeni TOZD, razen občasno v TOZD Perutninske farme.

Težav tudi v Mesni industriji ne manjka. Osnovna organizacija ZK sicer vključuje 17 članov, kar pa je v primerjavi s 400 člani tega kolektiva malo. Kar pa je še slabše, so tudi med temi komunisti nekateri neaktivni. Težave vidijo tudi v strukturi zaposlenih, ki so večina s podeželja, ker je še močno prisoten vpliv religije. Ob tem pa imajo še dopolnilno delo na kmetijah.

To je bil tudi razlog, da mladinske organizacije ni bilo možno »prebuditi«. Končno jim je tudi to uspelo in člani ZK v tej TOZD pričakujejo, da bo politično delo ob vzajemni pomoči vseh DPO v bodoče še boljše.

Iz poročil in razprave v OO ZK Perutninske farme in Servis ni bilo zaslediti kakih posebnosti, ki niso zajete že v splošni analizi. Če pa bi ocenjevali delo na volilni konferenci v OO ZK Servis, bi lahko dejali da partijsko delo še vedno obremenjujejo predloge razprave posameznikov in da je še vedno med komunisti preveč »poslušalcev«. Iz dela OO ZK Ptujška tiskarna je ločeni prispevek.

Mislim, da je pomembno opozoriti tudi na to, da so komunisti skupaj v vseh osnovnih organizacijah izrekli željo in potrebo, da bi se občasno sestajali člani ZK iz vseh TOZD Perutnine. Prepričani so, da bi tako sodelovanje prispevalo k boljšemu delu.

V tem povzetku ni bilo mogoče prikazati vsega dela naših partijskih organizacij. Tudi novih vodstev nismo predstavili, ker bodo to storili sekretarji sami, ko bodo v OO izdelali programe dela in rokovnike za izvedbo nalog. Urednik

Delavski svet delovne organizacije o gospodarjenju

I. del plana poslovanja DO za leto 1980 sprejet

Na 7. redni seji DS DO, ki je bila 30. 10. 1979, je najprej tekla razprava o periodičnem obračunu posebne finančne službe v času od januarja do septembra 1979. Delavski svet DO je namreč njen ustanovitelj in mora tudi potrjevati rezultate njenega poslovanja in gospodarjenja.

Naloga naše posebne finančne službe je zlasti v tem, da financira v vseh naših TO celoten reprodukcijski proces. Ker pa je ta finančna institucija na sploh v naši družbi nova, še ima številne neznanke. Kljub temu pa se čedalje bolj uspešno uveljavlja.

Dosedanji rezultati kažejo, da se njeno poslovanje širi. Tako so njeni dohodki porastli za 43 %, če jih primerjamo z doseženimi rezultati pred letom. Tudi drugi kazalci kažejo, da je PFS uspešno poslovala.

DS DO je sprejel sklep, da se poročilo in periodični obračun za čas od januarja do septembra 1979 sprejme in potrdi.

PERIODIČNI OBRAČUN DO

Bolj zavzeta in zanimiva je bila razprava o ugotovitvah periodičnih obračunov DO za čas od januarja do septembra 1979.

(Podrobnejše poročilo o poslovnih rezultatih v tretjem tromesečju je bilo objavljeno že v 9. številki Ptujškega perutninarja na strani 3).

Delavci so na zborih in sejah DS potrjevali periodične obračune posameznih TO. Tako so to torili na zborih 25. 10. v PF in DSSS, 26. 10. v TK, MI in v TOK Kooperacija ter 29. 10. v Transercivu, Commerc in PT. V istih dneh so DS ugotavljali periodične obračune v vseh TO razen v TK in MI, kjer so to opravili 29. 10.

Razprava na seji DS DO je bila zelo zanimiva ter se je nanašala predvsem na tiste postavke oz. ugotovitve, ki so v poročilu ali v obračunu manj ugodne. Tako je bilo več govora o doseženi proizvodnji v Tovarni krmil in Perutninskih farmah ter o manjših dohodkih v Servisu. Na splošno je bilo ugotovljeno, da so doseženi rezultati v letošnjih 9 mesecih spodbudni in ugodni, saj smo v celoti dosegli večjo proizvodnjo, višjo storilnost in uspešnost poslovanja. K manjši uspešnosti v nekaterih TO pa so v veliki meri prispevali zunanji dejavniki, čeprav je nekaj slabosti nastalo tudi iz subjektivnih razlogov in lastne nedoslednosti.

Ob koncu svoje razprave je generalni direktor tovariš Ivo To-

Martin Berden vedno aktivno sodeluje z organi upravljanja

(Foto: L. C.)

MARTIN BERDEN KANDIDAT ZA PREDSEDNIKA IZVRŠNEGA SVETA

V teh dneh potekajo v vseh krajevnih konferencah SZDL, v vseh TOZD v ptujski občini, kakor tudi v vseh občinskih DPO in v občinski kandidacijski konferenci javne razprave, na katerih delavci in občani razpravljajo in sklepajo o predlogu, da se kot možni kandidat za predsednika oz. mandatarja izvršnega sveta ptujške občinske skupščine izvoli Martin Berden.

Našega Martina Berdena poznamo kot dobrega gospodarstvenika, organizatorja, komunista in tovariša. Od leta 1969 opravlja v Mesokombinatu Perutnina Ptuj zelo uspešno nalogo finančnega direktorja. Zelo ustvarjalno se tudi vključuje v družbenopolitično

in gospodarsko življenje ptujške občine. Tako je med drugim predsednik kreditnega odbora KBM PE Ptuj. Sodeluje tudi v delu medobčinske in republiške Gospodarske zbornice, Živinorejske poslovne skupnosti SRS ter v Skupnosti perutninarjev SFRJ.

Svojo novo dolžnost kot predsednik Izvršnega sveta ptujške občinske skupščine bo začel opravljati po vsej verjetnosti že z novim letom.

Kljub temu pa bo nadalje ostal »naš«. Dogovorili smo se, da bo pri nas še naprej opravljal nekaj najvažnejših opravil FRS, kot so dohodkovni odnosi in financiranje, vse dotlej, ko se bo spet vrnil v našo DO.

Ostala opravila njegovega dosedanjega področja pa bo opravljal pomočnik finančnega direktorja.

Glede na pobudo tovariša Tita o krepitvi demokratičnosti, kolektivni odgovornosti in vodenju v DPO, in DPS, katero začenjamo uresničevati na vseh področjih našega družbenega življenja, je pričakovati, da bo opravljal odgovorne funkcije čedalje več občanov, ki se bodo po poteku mandata vračali na prejšnje delo. Pri delu na novi odgovorni in pomembni dolžnosti v občini Ptuj želimo tovarišu Berdenu veliko uspehov in osebnega zadovoljstva.

Sodelavci

mažič poudaril, da gre za dosežene ugodne rezultate priznanje vsem, ki delajo v Perutnini Ptuj ter pozval vse, da pomagajo sproti odpravljati vrsto pomanjkljivosti, ki od časa do časa zmanjšujejo naše skupne rezultate in napore.

Nato je DS DO s sklepom ugodno ocenil dosežene rezultate v DO ter 9 mesečni periodični obračun.

PLAN PROIZVODNJE

DS DO je po poročilu direktorja RPS tovariša Slavka Brglez razpravljajal o sprejetih planih proizvodnje v TO za leto 1980. Največ pripomb k proizvodnemu planu 1980 so imeli v TOK Kooperacija ter predlagali spremembe, katerih pa ni bilo mogoče brez večjih popravkov uskladiti s plani drugih TO. Zato je prišlo do popravkov prvotnih normativov za čas vzreje, konverzije in poprečne teže, nato pa še do popravkov proizvodnih količin v TOK Kooperacija, na farmi brojlerjev Breg in v Mesni industriji.

Vse ostale pripombe, ki so bile sprejete na zborih in DS v TO so bile v glavnem usklajene. Zato je DS DO I. del plana poslovanja DO za leto 1980 verificiral ter ga razglasil za veljavnega.

JUBILEJNO PP V LETU 1980 IN DRUGO

DS DO je prejel sklep o imenovanju in nalogah pripravljalnega odbora za proslave ob 30. obletnici delavskega samoupravljanja in 75. obletnici delovanja Perutnine Ptuj, ki bodo v letu 1980.

Odbor sestavljajo:

Ivo Tomažič, predsednik
Milan Longhino, namestnik
predsednika

in člani:

Martin Berden
Slavko Brglez
Jakob Butolen
Franc Vraber
Franc Kac
Janko Kosl
Franc Ribič
Ivan Zupanič
Andrej Kovač
Drago Čater
Erika Mihelač
Martin Mlakar
Lojze Cajnko.

DS DO je tudi sprejel predlog TOZD Mesna industrija, da se v odbor za gospodarstvo imenuje tovarišico Barbaro Jurkovič. Nazadnje je DS DO prenesel odobreni kredit pokojnemu Viktorju Erjavcu v znesku din 30.000 na njegovo ženo Nežo Erjavec ter ji določil ugodnejše kreditne pogoje.

Čater Drago

NE PREZRITE

- DELAVSKI SVET DO O GOSPODARJENJU
- RAZVOJNE TENDENCE V SVETOVNI PROIZVODNJI PERUTNINSKEGA MESA
- ZA USKLAJENO DELOVANJE MLADINE VSEH TOZD
- RAZVOJ KOOPERANTSKE PROIZVODNJE
- NAŠ DELEGAT POROČA
- PRAVILNIK O NAGRAJEVANJU PO NORMATIVIH DELA

OB 36-LETNICI USTANOVITVE NOVE JUGOSLAVIJE

Utesnjena prodajalna na Trgu svobode

(Foto: L. C.)

Plamen, ki se je sredi 1941, leta vnel po vsej takrat potlačeni in okupirani Jugoslaviji, se je 1943. v Jajcu in 1945. v Beogradu spremenil v pet bleščečih plamenic v grbu Nove Jugoslavije.

29. november 1943 je zablestel kot simbol nove države enakopravnih narodov in narodnosti na tleh, ki niso poznala in tudi ne priznavala nobenih osvobodilcev. Pred 36. leti so iz vseh krajev Jugoslavije, iz osvobojenih in zasedenih in skozi sovražnikove obroče po mrazu in dežju, na konjih ali peš prišli delegati na II. zasedanje AVNOJ v Jajce.

Mesto heroja in mesto simbol, je svečano okrašeno čakalo na velik zgodovinski dogodek, ko je za vedno ostalo zaznamovano na vseh zemljevidih z rdečimi črkami, v srcih vseh delegatov pa kot neizbrisen spomin.

Delegati, ki so prihajali v Jajce posamič ali v manjših skupinah, so nosili s seboj ideje, ki so že uresničene ali pa jih danes uresničujemo.

Delegati in delegacije iz leta 1943, ki so napovedali prihod nove družbe in novih odnosov, so se z leti spreminjali in nadgrajevali ter prerasli v trden delegatski sistem, ki nam danes omogoča tako kot pred 36. leti, da neposredno vplivamo in odločamo o svojih današnjih in jutrišnjih dneh.

Po vsej takratni Jugoslaviji in zasužnjeni Evropi je močno odjeknila odločitev naših ljudi, da želimo zgraditi novo državo.

V eter je iz Jajca poletela vest, da se bomo borili ne-le proti fašizmu in nacizmu in proti domačim izdajalcem, ampak tudi proti dotedanjim izkoriščevalskim odnosom v družbi.

Sklepi II. zasedanja AVNOJ so pretresli svetovno javnost s svojo resničnostjo in pomembnostjo:

Utesnjenost prodajalne - največja ovira za normalno delo

AVNOJ se konstituira v vrhovno zakonodajno in izvršilno predstavništvo, ter po svojem predstvedstvu imenuje nacionalni komite osvoboditve Jugoslavije z značajem začasne vlade,

— postavlja federativno načelo ureditve Nove Jugoslavije,

— odvzema vse pravice pobegli vladni in prepoveduje kralju Petru prihod v državo do osvoboditve celotne države, ko bo ljudstvo odločilo o vprašanju kralja in monarhije,

— naslov prvega maršala se dodeli vohovnemu poveljniku NOV tovarišu Josipu Brozu-Titu na predlog slovenske delegacije. Če se danes ozremo nazaj, lahko ugotovimo, da pogosto vse premalo cenimo in spoštujemo to, kar smo do danes že ustvarili in kar že imamo.

Upravičeno trdim, da moramo biti ponosni na to, da nimamo danes v naši družbi več hlapcev, da je za naše otroke poskrbljeno domala na vseh nivojih in da imamo že veliko strokovno izobraže-

Zelo malo delavcev ve, da ima Perutnina TOZD Commerce tudi prodajalne, katere prodajajo blago namenjeno kmetijstvu, krmila in enodnevnne piščance. Prodajalne se nahajajo v Ptuj in okolici (Turnišče, Hajdina).

V tem sestavku bi rad predstavil prodajalno iz Ptuj, ki je po površini prodajnega prostora najmanjša. Površina prodajalne znaša le 24 m². To predvsem občutimo zaposleni v tej prodajalni. Največje težave imamo spomladi, ko je v prodajalni največji naval. Ni pa malo tudi takšnih strank, ki se ustrašijo čakanja in odidejo drugam. Prodajalna terja nujno razširitev, vendar zaradi okoliščin to ni mogoče. V novih večjih prostorih bi lahko boljše postregli potrošnikom ter dosegli še boljše rezultate, čeprav ti ob vseh naštetih problemih niso tako slabi.

V letu 1978 je bilo 950 milijonov din prometa, v letu 1979 pa že pričakujemo glede na sedanje rezultate promet v višini milijarde in pol. V prodajalni delamo trije, dva strokovna prodajalca in učenec.

Kljub vsem težavam in stiski z veseljem postrežemo vsaki stranki. Obiščite nas, morda bomo tudi vam lahko ustregli.

Jani GAJSER

nih in usposobljenih ljudi tudi iz vrst delavcev in kmetov. Često pa pozabljamo, da je za vse kar imamo, tekla kri, da so padale žrtve.

Pred vojno je veljalo za naše bližnje kraje, zaltsi za Haloze in Slovenske gorice, da niso imeli ljudi tam niti toliko denarja, da bi si kupili kruha, soli in petroleja. Danes tega skoraj ne bi več verjeli. Razlika med mestom in vasjo se v vseh pogledih vsak dan bolj zmanjšuje.

Poglejmo okoli sebe, oziroma se na prehojeno pot in videli bomo, da smo resnično ogromno zgradili in ustvarili. Poglejmo nove šole in otroške vrtce, bolnice, ambulante, nove stanovanjske hiše in gospodarska poslopja, elektrarne in tovarne. Zapeljimo se po novih asfaltnih cestah, občudujmo nadpoprečen razvoj gospodarstva pri nas in spoštujmo ter cenimo vse to, kar smo zgradili in ustvarili predvsem sami in z delom svojih rok.

To, za kar so se nekoč borili velikani naše revolucije, za kar so morali delati v največji ilegali in pod nevdržnimi političnimi pritiski in pogoji, danes s ponosom ohranjamo in poglobljamo.

Danes živimo in delamo v svobodni Jugoslaviji in smo ponosni na svojo demokracijo in svoje svoboščine, ki so odraz življenja in dela naših delovnih ljudi in občanov.

Tudi delavci in kooperanti Mesokombinata Perutnina Ptuj smo s svojim dosedanjim delom in dosežki dali velik prispevek pri graditvi boljše in srečnejše prihodnosti sedanjih in bodočih rodov. Obletnica dneva rojstva Nove Jugoslavije nas zato še posebej zavezuje, da s svojim ustvarjalnim delom nadaljujemo tudi v bodoče in v prid naše samoupravne socialistične skupnosti.

Naj živi SFRJ! Naj živi naš ljubljani tovariš Tito!

Drago ČATER

Razvojne tendence v svetovni proizvodnji perutninskega mesa

Naša DO se nahaja v obdobju, ko se delavci odločamo in sprejemamo srednjeročni plan razvoja. Ob tem menim, da je koristno, da se seznanimo z nekaterimi razvojnimi tendencami v svetovni perutninarski proizvodnji. Poznavanje tega bo gotovo pripomoglo k realnejšemu pristopu in gledanju na naše razvojne možnosti. Zavedati se moramo, da se naj razvoj perutninarstva Jugoslavije vključi v razvoj te proizvodnje v svetu. Prav tako je važen preudarek, kako se bomo razvijali vnaprej. Postavljamo namreč temelje za hitrejši razvoj. Od pravilne izbire zastavljenih ciljev bo odvisno v prihodnje naše poslovanje.

Pri tem velja omeniti, da se bomo v prihodnje verjetno morali hitreje vključevati v mednarodno delitev dela. Razlogov za tako opredelitev je verjetno več in jih tu ne kaže posebej naštevati (plačilna bilanca, pomanjkanje deviz, delna odvisnost od uvoza ipd.).

Pregled dogodkov v svetovni perutninarski proizvodnji bi nas naj spodbudil k razmišljanju o pravilnosti predlaganih srednjeročnih ciljev. S prizadevanjem slehernega delavca bomo lahko izdelali boljše razvojne plane, kajti z množično udeležbo pri razpravah bo to res naš plan razvoja, ki bo globoko vrasel v naše mišljenje in nas prepričal o pravilnosti razvojnih ciljev, ki jih bomo uresničevali z maksimalnim naporom.

Z dvigom življenjskega standarda opažamo povečano povpraševanje po beljakovinah in s tem v zvezi stalno rast proizvodnje mesa. To lahko ilustriramo z nekaterimi podatki o porabi posameznih vrst mesa v različnih državah (ocena v letošnjem letu).

Ocena porabe mesa in jajc po prebivalcu v kg v letu 1979:

	(v kilogramih)					Skupno Jajca v kg
	Govedina in teletina	Svinjina	Ovčetina	Perutninsko meso	meso	
Države EGS	26,3	36,4	2,9	13,4	79,0	14,5
ZDA	50,0	30,3	1,5	27,3	109,1	16,7
Vzhodna Evropa	18,0	45,0	1,8	11,5	76,3	
ZSSR	26,7	23,0	4,1	8,7	59,4	14,6
Japonska	5,1	12,9	2,0	9,3	28,3	17,0
Avstralija	54,0	13,0	17,0	14,0	98,0	13,0

Iz tabele je razvidno, da je potrošnja perutninskega mesa precej visoka v državah z visokim standardom. To pomeni, da z rastjo življenjskega standarda znatno narašča tudi uporaba perutninskega mesa. Kolikor želimo poenostaviti tabelo, bi lahko rekli, da je potrebno za prehrano enega prebivalca v zahodni Evropi v povprečju:

- 1/2 svinje (približno 35 kilogramov svinjine),
- 1 kokoš nesnica (250 do 270 jajc),
- 10 komadov piščancev brojlerjev,
- 1/10 goveda.

Ne moremo obiti vprašanja, zakaj proizvodnja perutninskega

mesa, zlasti mesa piščancev, tako hitro narašča. Kateri so razlogi, zaradi česar lahko tako ekonomično proizvajamo to meso? Znano je, da ima piščanec v reji najboljšo konverzijo hrane, znane pa so tudi izredno dobre reproduktivne lastnosti kokoši. Tako v roku 10 mesecev nesnosti dobimo od kokoši nesnic valilna jajca, iz katerih proizvedemo povprečno 125 piščancev. Reja piščanca je sorazmerno kratka in traja v razvitih državah sedaj le 5 do 6 tednov.

Pri proučevanju vzrokov konkurenčnosti proizvodnje oz. reje piščancev in primerjavi z drugimi živalmi mesnega tipa, nam lahko koristno služi kot vodič naslednja tabela:

Vrsta živali	Konverzija hrane, kg hrane za kg prirasta	Število potomcev po staršu	Poprečni generacijski interval	Čas, potreben za proizvodnjo živali — čas reje
Piščanec brojler	2,0	125	10 mes.	2 mes.
Nesnice (jajca)	2,6	(jajc) 280	10 mes.	13 mes.
Purani	2,5—3,0	60	10 mes.	4—6 mes.
Prašiči	3,1	50	36 mes.	6 mes.
Govedo	5,0—7,0	8—10	60 mes.	18 mes.
Ribe	1,5	100.000	12—13 mes.	12—36 mes.

Iz podatkov je razvidno, da omogoča sodobna proizvodnja piščancev enega od najcenejših načinov proizvodnje mesa. Tehnologija proizvodnje je v svetu precej slična in mnoge države

že pokrivajo lastne potrebe po tem mesu z lastno proizvodnjo.

Kot glavne razloge za priljubljenost perutninskega mesa in rast proizvodnje je potrebno omeniti:

- ekonomičnost proizvodnje v odnosu do drugih vrst živali,
- možnost hitre proizvodnje,
- nizko kaloričnost perutninskega mesa, ki ustreza mednarodnemu načinu prehrane,
- vse religije omogočajo konzumiranje tega mesa, kar ni primer s svinjino (muslimani) in govedino (Indijci).

Predvideva se, da bo v prihodnjih dvajsetih letih delež mesa perutnine v skupni potrošnji mesa v večini držav naraščal po stopnji 5 % letno. Danes se v svetu proizvaja 10 milijard brojlerjev. V letu 2000 bo proizvodnja predvidoma 20 milijard. Največji napredek bo dosežen v državah v razvoju, kjer je proizvodnja brojlerjev še sorazmerno nova. Tehnološka revolucija v večini držav z razvito proizvodnjo brojlerjev je že mimo. Tako tudi ni pračakovati, da bodo ce-

ne perutninskega mesa v svetu še nadalje padale.

Proizvodnja perutninskega mesa je tudi v Jugoslaviji v zadnjih letih znatno narasla, kar je razvidno iz tabele:

Proizvodnja perutninskega mesa v Jugoslaviji (v 000 ton):	
Poprečje 70/74	155
1975	188
1978	238
1979	250
% spremembe 79 : 70/74	+ 61

Mednarodni promet s perutninskim mesom v svetu je sorazmerno majhen in znaša le 2,8 % proizvedenih količin tega mesa. Največji izvozniki v svetu sta Nizozemska in Madžarska. V zadnjem času pa se v izvoz tudi močno vključujejo ZDA, Brazilija in Danska. Mnoge ostale države izvažajo le občasno, ko imajo viške.

Največji uvozniki so države Bližnjega in Daljnega vzhoda. Vendar pa bo mednarodni promet z mesom sorazmerno vedno manjši, ker bo večina držav skušala v prihodnje sama zadovoljevati svoje potrebe z mesom. Gotovo je cenejše prevajati žitarice in sojo kot perutninsko meso. Prav tako pa je potrebno povedati, da je proizvodnja piščancev brojlerjev možna v vseh geografskih področjih in ne zahteva velike površine zemljišč.

V zadnjem času opažamo tudi znatno naraščanje proizvodnje purjega mesa. Ta trend se kaže zlasti v visoko razvitih državah. Pure so zaradi svoje velikosti in možnosti za nadaljnjo predelavo gotovo perspektivne oz. naslednja faza v razvoju perutninarstva. V svetu se proizvajajo pure različnih tež. Nekateri smatrajo puro kot veliko obliko brojlerja. Danes se v svetu proizvaja 30 milijonov pur ali približno 1,7 milijonov ton (povprečna teža 5,5 kg). Tako proizvajajo v ZDA 145 milijonov pur, v EGS pa 90 milijonov komadov pur. Največji evropski proizvajalci so Italijani, Francozi in Britanci.

Potrošnja purjega mesa v nekaterih državah je razvidna iz tabele:

Potrošnja purjega mesa v kg na prebivalca:	
ZDA	4,5 kg
Francija	2,6 kg
Italija	2,5 kg
Velika Britanija	1,8 kg

Konverzija pri purah je odvisna od teže. Tako znaša za lahke pure (živa teža cca 4 kg) 2,0 — 2,2 kg do starosti 12 tednov. Za težje pure in purane (teža je 12 — 14 kg) pa znaša konverzija 3,0 — 3,3 kg do starosti 24 tednov.

Razvoj te proizvodnje ima velike možnosti zlasti v državah, ki so dosegle že maksimum v proizvodnji piščancev brojlerjev. Purje meso ima v primerjavi z mesom piščancev nekatere prednosti. Meso je izredno suho,

(Nadaljevanje na 7. strani)

Med gradnjo farme »starih staršev« v Trnovcih

(Foto: L. C.)

Zakon o združenem delu in sindikat

V nadaljevanju spoznavanja Zakona o združenem delu bi v tej številki govorili o odločanju z osebnim izjavljanjem.

462. člen

Delavci v temeljni organizaciji odločajo z osebnim izjavljanjem o neodtujljivih pravicah z referendumom, na svojih zborih, s podpisovanjem oz. s posebnimi pismenimi izjavami in z drugimi oblikami osebnega izjavljanja, ki jih določa zakon, statut ali samoupravni sporazum.

O vseh vprašanih, o katerih se sprejemajo sklepi z osebnim izjavljanjem delavcev, se mora zagotoviti njihova poprejšnja obravnava na način, ki ga določa statut.

Poslovodni organ temeljne organizacije pripravi predlog vprašanj, o katerih naj se opravi poprejšnja obravnava iz drugega odstavka tega člena, in potrebno obrazložitev.

Delavski svet odloča, o katerih vprašanih se bo opravila poprejšnja obravnava.

Delavski svet skliče zbor delavcev za poprejšnjo obravnava. O organiziranju poprejšnje obravnave obvesti delavski svet sindikat.

Na zahtevo sindikata je delavski svet dolžan organizirati poprejšnjo obravnava.

Komentar k 462. členu.

Smisel določb tega člena je, da bi določili oblike odločanja z osebnim izjavljanjem in natančneje obdelali institut poprejšnje obravnave, ki je potrebna pri vseh oblikah osebnega izjavljanja.

Zaradi tega je v prvem odstavku tega člena določeno, da delavci v temeljni organizaciji z osebnim izjavljanjem odločajo o neodtujljivih pravicah. Pri tem so izrecno navedene posamezne oblike odločanja z osebnim izjavljanjem (referendum, zbor delavcev, podpisovanje in dajanje posebnih pismenih izjav), medtem ko glede drugih oblik predvideva možnost njihove določitve v zakonu, statutu ali samoupravnem sporazumu.

V drugem odstavku so urejena vprašanja, po katerih se pred sprejetjem sklepa zagotovi poprejšnja obravnava, kakor tudi samoupravni splošni akt, s katerim se ureja način obravnave, v skladu s stališči tretjega do sedmega odstavka tega člena.

Poprejšnja obravnava je pogoj, ki mora biti izpolnjen, da bi se lahko odločalo z referendumom, na zboru delavcev ali z drugo obliko osebnega izjavljanja. Poprejšnja obravnava se lahko izvede na zboru (celotne temeljne organizacije ali po posameznih delih temeljne organizacije), lahko pa se določi tudi drug način poprejšnje obravnave pod pogojem, da je tudi tedaj zagotovljeno demokratično izjavljanje delavcev. Ko omenja statut kot

samoupravni splošni akt, s katerim se ureja način poprejšnje obravnave, se zakon opredeljuje za statut temeljne organizacije oz. delovne skupnosti.

Da bi zagotovili organizirano in pravočasno izvedbo poprejšnje obravnave, je v tretjem odstavku določena obveznost poslovodnega organa temeljne organizacije, da mora pripravljati obrazložene predloge o vseh vprašanih, o katerih se pripravi poprejšnja obravnava.

Organ, ki odloča o vprašanih, o katerih se organizira poprejšnja obravnava, je po četrtem odstavku delavski svet temeljne organizacije. Zadevni sklep sprejme delavski svet na zahtevo sindikata (7. odstavek) ali na lastno pobudo (četrty odstavek).

Če se opredeli za poprejšnjo obravnava, delavski svet praviloma na isti seji odloča tudi o sklicu zbora delavcev zaradi poprejšnje obravnave. Zbor delavcev je torej oblika osebnega izjavljanja, v okviru katere se zagotavlja poprejšnja obravnava. Takšno mnenje potrjuje peti odstavek.

Smisel obveznosti delavskega sveta, da mora obvestiti sindikat v temeljni organizaciji o organiziranju poprejšnje obravnave, določene v šestem odstavku tega člena, ni samo v tem, da bi bil sindikat informiran o tej akciji, temveč, da bi bil tudi nosilec obravnave o vsakem izmed takšnih vprašanj.

Z akcijskim programom in programom dela smo si v Mesokombinatu »Perutnina« Ptuj opredelili naloge komisij za pripravo novih ali spremembo obstoječih sporazumov in pravilnikov. Iz besedila komentarja k 462. členu Zakona o združenem delu je razvidno, da je pogoj za odločanje z referendumom poprejšnja obravnava. Sindikat je že s sprejetim programom aktivnosti zagotovil, da bodo trajale poprejšnje obravnave mesec dni. Tako je pričakovati, da bodo v najkrajšem času delavski sveti javne obravnave.

Sindikate zato v tem času čaka kot nosilca obravnave zahtevno delo. Vendar je pričakovati, da bodo kot tolikokrat dosedaj tudi to delo opravili s polno mero odgovornosti.

V tem času potekajo tudi priprave na občne zборе, ki morajo biti opravljeni v času od decembra 1979 do januarja 1980. Izteka se dvoletno obdobje dela sedanjih vodstev sindikalnih organizacij, zato morajo biti priprave na občne zборе toliko popolnejše. Potrebne so temeljite analize in obračuni dosedanjega dela, ugotoviti je potrebno, ali so sindikalne organizacije izvršile vse sklepe in naloge, ki so si jih zadale s programom dela za to dvoletno obdobje.

E. Mihelač

Naš upokojenec Ivan Domanjko

(Foto: J. Klemenčič)

Pred kratkim smo se s skromno slovesnostjo poslovili od dolgoletnega člana kolektiva Ivana DOMANJKA, ki je bil invalidsko upokojen z 29 leti delovne dobe, od katerih je večino, kar 21 let, prebil v Ptujski tiskarni.

Tovariš Ivan je rojen 2. decembra 1922. leta v Hrastje-Mota v občini Gornja Radgona kot kmečki sin. Oče je poleg kmečkega dela opravljal tudi kolarsko obrt in te se je mladi Ivan 1941. leta tudi izučil in opravil pomočniški izpit. Vojna vihra pa mu ni prizanesla. Mobiliziran je bil v nemško vojsko, odkoder se je vrnil invalid — brez desne roke.

Precej časa je poteklo, da si je opomogel od tega krutega udarca usode, da se je nekako sprizajnil z dejstvom, da bo večno invalid. Svojo življenjsko pot je moral nadaljevati čisto drugače, kot invalid je bil onmogóče opravljati svoj poklic. Da se je lahko preživljal je moral sprejeti delo, ki ga je lahko opravljal — postal je kurir. Najprej se je zaposlil v Radencih. Po skoraj dveh letih je odšel — prav tako za kurirja — v Zlatorog Maribor, kjer je ostal skoraj osem let. V Mariboru se je tudi poročil in po par letih se je z družino preselil v bližino Ptuja, kjer si je ustvaril dom. Takrat se je zaposlil v Ptujski tiskarni.

Kako težko je življenje invalida, to je Ivan občutil prav v ča-

su snovanja svoje mlade družine in ustvarjanju doma, ko bi človek pravzaprav potreboval desetero rok... Uničujoč je bil tudi občutek manjvrednosti, nemoči, nenazadnje pa tudi očitki tistih, ki težav in stisk invalidnega človeka ne razumejo ali nočejo razumeti...

Tovariš Ivan je po mnogih mesecih bolehanja in po hudi družinski tragediji, ki ga je doletela letos, z velikim olajšanjem dočkal dan upokojitve. S tem pa zanj še ni nastopil čas mirovanja in počitka. Obnoviti si mora namreč stanovanjsko hišo, predvsem urediti kopalnico in sanitarije. Okrog hiše ima brajde, manjši vrt in tudi njivo. Gojijo perutnino in zredijo tudi kakšnega prašiča. Z vsem tem je precej dela in nekaj mora seveda poleg žene in sina opraviti tudi Ivan. To mu bo posledaj glavno delo in skrb.

Slovo od kolektiva in sodelavcev je bilo težko, saj so se v teh enaindvajsetih letih skovale trdne vezi prijateljstva in medsebojne navezanosti, ki jih ob slovesu ni mogoče potisniti ob stran, kakor tudi ni mogoče zadržati solza resnične ganjenosti.

Za dolgoletno delo v kolektivu tiskarne, za tisoče drobnih uslug vsakemu izmed nas, se njegovi sodelavci Ivanu iskreno zahvalujemo in želimo, da bi še dolgo užival zaslužene dneve pokoja!

Sodelavci

Darujmo kri —
rešujmo življenja!

Humane akcije darovanja krvi so v našem kolektivu redne. Naslednja akcija, na katero vabimo vse člane kolektiva, bo 21. decembra ob 7. uri v ptujski bolnišnici.

Vabi vas tudi
Rdeči križ Ptuj

Za usklajeno delovanje mladine vseh TOZD

Verjetno ni najlepše, da začnem svoj članek pisati z vprašanjem, toda ravno ob tm vprašanju se mi je porodila misel za vrstice, ki sledijo.

Kaj dela oziroma kaj je naredila osnovna organizacija ZSMS v naši delovni organizaciji? To vprašanje sem si zastavil kot mladinec Tovarne krmil. NIČ, si odgovarjam in mislim, da Imam prav. Bore malo je bilo storjenega v osnovni organizaciji ZSMS v naši delovni organizaciji. Štiri leta sem pri imenovanju delovni organizaciji, pa se delo sploh ni premaknilo. Ali se lahko s čim pohvalimo? Spet mislim, da najverjetneje ne. Rašel utrip življenja mladih se čuti mogoče le na športnem področju.

Konkretno bom govoril bolj za TOZD Tovarno krmil. Kaj smo storili pri nas v preteklem obdobju? Udeležili smo se športnih tekmovanj v okviru dneva perutninarjev in prostovoljne delovne akcije — čiščenje tovarne in njene okolice. To pa je tudi vse, kar smo naredili. Mnenja sem, da tudi v drugih TOZD ni kaj boljše. Pričakovali bi več, saj dela v Tovarni krmil pretežno mlad kader in je od vseh zaposlenih dobra polovica mlajših od 27 let. Ta mladina pretežno dela v neposredni proizvodnji. Večina teh mladih je doma na podeželju, kjer jih po napornem osemurnem delavniku spet čaka delo. Tu je verjetno razlog, da ostaja manj časa za sodelovanje oziroma izvajanje nalog v OO ZSMS.

Premalo prihaja tudi smernic za delo OO ZSMS »od zgoraj«. Ravno tako ni nič pobud iz TOZD Mesna industrija, kjer naj bi bila koordinacija ZSMS za našo delovno organizacijo. Tu je eden od razlogov, zakaj je tako malo storjenega. Mnenja sem, da bi morali kot prvo osnovati koordinacijski svet OO ZSMS v Perutnini, izvoliti delegate za ta svet ter za prvo sejo takoj določiti teme, katere naj bi obravnavali. S temi stališči naj bi potem delegati prišli v TOZD.

Navrgel bi nekaj možnih tem za kratek pregled dela in za začetek dela v prihodnjem obdobju. Verjetno bi morali delegati kot prvo pregledati oziroma oceniti kako se je mladina v TOZD angažirala pri poteku akcije NNNP. V kratkem obrisu bi lahko obravnavali tudi šesto konferenco neuvrčenih v Havani kot zelo pomemben dogodek v mednarodnem življenju. Pogovoriti bi se bilo tudi treba koliko naših mladih delavcev se je udeležilo republiških ali zveznih delovnih akcij. Seznanjen pa sem, da je interesentov iz leta v leto

več. Tako se naj, vsaj nekaterim omogoči udeležba na omenjenih akcijah. Važna ožja tema pa bi bila stanovanjska problematika. Vsi vemo kakšne so težave preden pridemo do stanovaj. Mladi se moramo zavzemati, da si čimprej rešimo stanovanjsko vprašanje.

Večkrat se tudi sliši, da mladi delavci premalo upravljamo s skupnim dohodkom v TOZD in da nas vse to premalo briga. Res pa je, da takoj dvignemo glas, ko gre za sredstva osebnih dohodkov. Takrat hočemo vse deliti, manj pa mislimo na produktivnost, s katero ustvarjamo sredstva. Imamo komisije, ki bi naj skrbele, da bi se sredstva za osebne dohodke res pravično delila oziroma da bi bilo točkovanje pravilno. Premalo pa imamo v komisijah zastopanih delavcev iz neposredne proizvodnje. Prisoten je mogoče eden ali največ dva, vendar si ne upa sodelovati, ker se boji, da bo že na začetku poražen.

Ne želimo s tem reči, da točkovanje ni pravično, vendar po splošni oceni le ni tako, kot bi moralo biti. Govorice se navadno širijo kasneje, upravičeno ali neupravičeno, ko se točkovanje konča in izobesi na oglasno desko. Prav v sistem točkovanja bi morale poseči DPO, predvsem pa OO ZKS, kakor tudi predstavniki samoupravnih organov. Delegati bi morali biti o vsem bolj poučeni. Če bi delavcu na razumen in njemu dostopen način razložili gospodarjenje v TOZD bi gotovo doumel ves potek, kar bi preprečilo razne govorce.

Samoupravljanje v našem kolektivu naj delavcem zagotovi, da se bodo vsi zares zavedali svojih dolžnosti in pravic in da vsi skupaj odločajo o dohodku ter delitvi sredstev za osebne dohodke. Želimo si ustvariti prijetno atmosfero, ki naj onemogoči opravljanje. Kolikor bo močnejša tudi vez med vodilnimi delavci in delavci v proizvodnji, toliko lažje bomo gospodarili.

Vse to so teme, v katere bi se naj poglobila tudi OO ZSMS. Pozivam vse mlade, da pripomorejo k pozitivni delovanju OO ZSMS v Perutnini.

Zavedati se moramo, da delamo v delovni organizaciji, ki je danes na dobrem glasu, v delovni organizaciji, ki je pomembna za vso družbo, seveda tudi za nas same, saj si v njej služimo svoj kruh.

Člani OO ZSMS Mesokombinata Perutnina Ptuj, glave pokonci in na delo! Vse tiste, ki so še po srcu mladi, pa prosimo za pomoč.

Franjo Bezjak

Predsednik DS Alojz Beber na delovnem mestu

(Foto: L. C.)

Delo delavskega sveta Perutninskih farm

Sedanji delavski svet je začel s svojim 2-letnim mandatom po volitvah samoupravnih organov marca 1979. Že na prvi seji, ko se je konstituiral, smo imeli precej obširen dnevni red, saj je bilo treba poleg izvolitve predsednika in namestnika delavskega sveta izvoliti tudi razne organe delavskega sveta in sicer:

- delegate v odbor notranje arbitraže
- delegata v odbor posebne finančne službe
- komisijo za delovna razmerja
- odbor za LO in DS

Vsaka seja je bila pestra, saj smo se dogovarjali, sprejemali razne sklepe, dajali v razpravo in pozneje sprejemali razne pravilnike. Člani delavskega sveta smo bili posebno aktivni v času, ko so nastali manjši problemi v proizvodnji. Trn v peti vsem članom temeljne organizacije, posebno pa članom delavskega sveta, ki so predstavniki vseh zaposlenih, je neprodaja DSP in valilnih jajc. Vsem je znano, kakšna škoda je, če gredo valilna jajca v konzum. Na več sejah smo razpravljali o tem problemu.

Po nekaj mesecih je prišlo zaradi odhoda predsednika delavskega sveta do ponovnega konstituiranja. Spremenjen delavski svet je deloval nemoteno naprej. Obširno smo razpravljali o peridičnih obračunih, o planu po-

slovanja in nujnih nabavah. V glavnem so bili sklepi delavskega sveta realizirani, razen v nekaterih primerih. Posebno izstopa nabava 3 silosov na farmi Sela. Bilo je potrebnih več dodatnih sklepov in urgenc, vendar je bilo vkljub temu treba čakati nanje cca 6 mesecev. Upamo, da na naslednje 3 ne bomo čakali toliko časa. V informacijo ostalim članom delovne organizacije, ki ne vedo, zakaj je bila tako nujna nabava teh silosov. Že 11. aprila se je iz nam neznanih vzrokov podrl silos, ki je preskrboval s krmo 3 objekte. Tedanja poraba krme je bila cca 1000 kg dnevno po objektu. Skoraj 6 mesecev je bilo treba vsaki dan nasipavati 3 objekte ročno, kar seveda ni malo. Ko so silosi prispeli, pa so bili po dogovoru poslani na farmo Kidričevo, ker je ista usoda doletela tudi njih.

Mnogo vprašanj je tudi glede izdelave pravilnika o nagrajevanju po delu. Seveda tudi tu ne moremo biti zadovoljni. Čeprav vemo, da ni lahko izdelati takšen pravilnik, pa ne vemo, zakaj se ni bolj aktivno pristopilo k izdelavi.

Prepričani smo, da smo delali uspešno in bili dovolj aktivni, ter da smo ob sodelovanju z ostalimi organi upravičili zaupanje sodelavcev, ki so nas izvolili.

Alojz Beber

Razvojne tendence ...

(Nadaljevanje s 5. strani)

izplen mesa je boljši za 5 % in vsebuje izredno velik odstotek mesa prsi (32—35 % v primerjavi z 20 — 23 % mesa prsi pri brojlerjih).

Tehnologija vzreje je zahtevnejša kot za vzrejo piščancev. Prav zaradi tega se ta vzreja hitreje širi v državah, ki so že dosegle visok standard in dobro obvladajo tehnologijo brojlerjev.

Proizvodnja drugih vrst perutnine mesnega tipa obsega gosi, race, biserke in prepelice ter je

pomembna le v nekaterih državah. Vse kaže, da ne bo mogla konkurirati proizvodnji piščancev in puranov.

S temi sodobnimi pogledi na razvoj perutninarstva smo se seznanili na strokovnem seminarju, ki ga je organizirala holandska firma Euribrid v prvi polovici tega meseca v Zagrebu. O porabi perutninskega mesa in perspektivi razvoja perutninarske proizvodnje v Jugoslaviji bomo pisali v eni od naslednjih števil. Dr. Ciril Varga

Razvoj kooperacijske proizvodnje piščancev v TOK od '72 do '80

Razvoj brojlerske proizvodnje pri kmetih na osnovi kooperacijskih odnosov se je v Mesokombinatu PERUTNINA Ptuj začel že leta 1965, in sicer v malih adaptiranih hlevih s količinami vhlvitev od 500 kom. piščancev v turnusu in več. Začetni odnosi so zahtevali veliko potpežljivega dela, kajti intenzivna proizvodnja pri reji piščancev dotlej pri nas ni imela tradicije. Adaptirani hlevi so v tem obdobju imeli v celoti ročno opremo, ki zdaleč ni mogla zadostiti pogojem, kot jih od reje danes zahtevamo. Že od vsega začetka se je uveljavil ustaljen proces. Rejci so dobili od podjetja dan stare piščance, krmila in kompletno strokovno službo (vključno z veterinarsko). Vzrejene piščance so rejci oddali zopet podjetju, nakar so na podlagi dokumentacije prejeli obračun in zaslužek za pokritje stroškov reje. Sistemski obračunov so se menjavali in postajali z leti vedno bolj dodelani, prav tako kooperacijske pogodbe. Z izpopolnjevanjem odnosov so se razvijali tehnologija reje, nivo strokovne službe in hlevi, ki so postajali večji, modernejši s polavtomatsko ali delno avtomatsko opremo. Pri ročni opremljenosti hlevov je bilo potrebno vlagati več ročne delovne sile. Z modernizacijo opreme pa so se začele postavljati pri rejcih in strokovni službi nove tehnične zahteve po zanesljivem ravnanju z opremo kakor tudi zahteve po servisiranju. Tako moramo imeti danes organizirano vrsto servisov z zahtevnim znanjem, ki zmorejo pravočasno in kvalitetno popravljati obstoječo opremo. Je pa še vedno veliko rejcev, ki rednega vzdrževanja še ne zmorejo.

V tem članku prikazujemo razvoj brojlerije od leta 1972, ko smo začeli zbirati podatke po enotni metodologiji, ki daje pregled intenzitete razvoja novih proizvodnih kapacitet pri kooperantih.

ŠTEVILO KOOPERANTOV PO PROIZVODNIH OKOLIŠIH 1972—1979

Proizvodni okoliš	Število kooperantov								
	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	ind.
Ptujsko polje	107	119	126	54	52	53	60	60	56
Dravsko polje	28	33	38	55	55	53	56	49	175
Haloze	—	—	—	58	61	59	65	63	108
Slov. Konjice	46	75	88	48	48	45	44	44	96
Slov. Bistrica	89	110	123	61	56	57	56	44	72
KZ Slov. Bistrica	—	—	—	53	49	46	46	42	79
Kozjansko	—	—	—	32	33	37	35	29	90
Koroška	5	7	7	7	11	11	16	21	420
SKUPAJ:	275	345	382	368	365	361	378	395	131

Proizvodna okoliša Haloze in Kozjansko sta se ustanovila v letu 1975, okoliš Koroška pa šele leta 1977. Seveda so nekateri kooperanti s Koroške že prej sodelovali, vendar kot proizvodno področje. Do formalne ustanovitve proizvodnega okoliša Ko-

roške pa je prišlo leta 1977 s sklepom delavskega sveta. Realni razvoj števila kooperantov po proizvodnih okoliših lahko ocenjujemo šele od leta 1975, ko so se dokončno vsi formirali. Ugotavljamo lahko, da se je število kooperantov kljub vsakoletni povečani proizvodnji ponekod zmanjševalo, ker so nekateri prenehali s sodelovanjem v kooperacijski proizvodnji zaradi zastarelosti neekonomične proizvodnje v malih adaptiranih in ročno opremljenih hlevih. Nekaj kooperantov pa je kljub kooperacijskim pogodbam začelo sodelovati s konkurenčnimi podjetji, bodisi, da so upali na boljši izkupiček za vzrejene in oddane piščance, bodisi, da so se počutili nezadovoljne ob povračilih za škodo, ki občasno nastaja pri delu z živo proizvodnjo.

Po indeksu lahko ugotovimo, da se je število rejcev v 8 letih povečalo za dobro tretjino, proizvodnja živih piščancev pa za mnogo več. Vzrok za to je novogradnja hlevov z večjo vzrejno površino.

VHLEVITEV DSP IN ODDAJA VZREJENIH PIŠČANCEV OD 1972 — 1979

	(v 000)	
	Vhlvljeni DSP	Vzrejeni piščanci v kg
1972	5.629	8.640
1973	7.658	11.299
1974	8.946	14.239
1975	9.825	15.993
1976	11.161	18.231
1977	11.923	20.149
1978	14.239	23.949
1979 (cca)	16.900	28.000
indeks		
1972/79	300,2	324,0

Iz gornjih podatkov lahko ugotovimo, da je v letu 1972 odpad-

V letu 1979 so podatki ugodnejši, saj bo znašala letna zmogljivost vhlvitev predvidoma 47.000 DSP v 5 turnusih ali povprečna kapaciteta na kooperanta 9.400 DSP pri enkratni vhlvitvi.

Iz tega sledi, da bo v letu 1979 letno kooperant vzel 81.000 kg živih piščancev ali v enem turnusu 16.000 kg.

POPREČNE TEŽE IN BRUTO ZASLUŽEK KOOPERANTOV OD 1972 — 1979

	Poprečna teža v kg	Bruto zaslužek v din/kom.
1972	1,63	1,53
1973	1,62	2,28
1974	1,66	2,37
1975	1,77	3,00
1976	1,77	3,36
1977	1,82	3,88
1978	1,84	3,80
1979(cca)	1,80	4,10
indeks		
1972/79	110,4	267,9

Prihodnjega leta, ko se bo delovna organizacija intenzivneje vključevala v izvoz, se bo letošnja precej idealna poprečna teža živega piščanca gotovo ustalila med 1,60 in 1,65 kg.

SKLAD RIZIKA

Delo odbora sklada rizika je v TOK že tradicionalno, saj je sklad bil ustanovljen pred letom 1972. Vso dobo so ga upravljali izključno kooperanti. Potrebne podatke za delo tega odbora pri skrbi veterinarska služba v TOK. S takim načinom poslovanja so bili rejci doslej v glavnem zadovoljni, tako da je obstoj sklada zagotovljen. Sprva so se iskale tudi druge rešitve, npr. zavarovanje pri zavarovalnici, kjer so pa premije zavarovanja in postopek za likvidacijo škode bili prekomplcirani in predragi, zaradi česar do sklenitve pogodbe ni prišlo. Zaenkrat je zavarovanje pri skladu rizika še najcenejša varianta, ker opravlja TOK vso administracijo za odbor brezplačno. Škode, ki se obravnavajo, pa izhajajo od pogina piščancev, za katere ni rejec kriv, temveč višja sila, kot so pogin pri transportu od rejca do klavnice, zaдушitev v hlevu zaradi izpada električnega toka, nekatere bolezni itd. Piščanci in krma pa so tudi požarno zavarovani po vsakokratni ceni, ki jo TOK zaračunava TOZD Mesna industrija.

Sklad je bil doslej vedno likviden razen v dveh izjemnih primerih, ko je zaradi številnih zaдушitev piščancev nastala nepredvidena škoda.

Sredstva sklada so se tudi uporabljala za modernizacijo hle-

rov. Sredstva je odbor dajal kooperantom v obliki kratkoročnih kreditov preko Hranilno kreditne službe.

DELO HRANILNO KREDITNE SLUŽBE

HKS, ki je do konca leta 1978 bila v sklopu TOK, je in še odigrava odločilno vlogo pri kreditiranju posameznikov za gradnjo in opremljanje hlevov za rejo piščancev. Število novih interesentov se je po občinah vsako leto menjavalo v glavnem kot odraz motene ali nemotene proizvodnje v reji piščancev. Številni novi interesenti pa niso vsi odgovarjali pogojem za pridobitev kredita. Letos so se pojavili še dodatni problemi z izredno otežkočenostjo nabave gradbenega materiala, ki je poleg tega tudi drag. Smatramo, da so hlevi, zgrajeni v zadnjih treh letih na evropski ravni v vsakem pogledu, razen morda toplotne izolacije strehe, ki še ni najustreznejša. Starejše hleve bo potrebno rekonstruirati v dogovoru z lastniki ter na ta način poleg novogradenj pridobiti na kapacitetah za leto 1981. Glede na to, da obstajajo v TOK tipski načrti za nove hleve, bo potrebno napraviti načrte in predračune za preureditev starejših hlevov. Tako preurejanje bo gotovo hitreje in cenejše od novogradenj.

Z letom 1978 je bila Hranilno kreditna služba v dotedanji obliki ukinjena, ker kooperanti v njej niso imeli več hranilnih vlog, temveč so te vloge začeli hraniti pri KB Maribor, preko katere so začeli dobivati izplačilo zaslužka za rejo piščancev. Služba se je priključila Posebni finančni službi (PFS) ter se kot njen del še vedno nahaja na sedežu TOK. Obrdržala je isto nalogo, to je sokreditirale interesentov za novogradnjo, modernizacijo in preureditev hlevov za rejo piščancev iz kreditov bank ali združenih sredstev ostalih TOZD v delovni organizaciji. Kljub obilici dela služba dobro deluje, manjka le gradbenik, ki bi moral kreditirane gradnje občasno pregledovati in med gradnjo izvajalcem svetovati posameznosti. S tem bi se izognili problemom, ki jih povzročajo občinska prevzemna komisija (kolavdacijska), ko ob pregledu podaljšuje čas vhlvitev. Odobritev gradenj s strani občinskih upravnih organov se z vsakim letom podaljšuje, tako marsikateri interesent zadevo odpove, ko se sreča s potmi, ki so potrebne za pridobitev gradbenega dovoljenja. Pa še drugo je — povsod je namreč potrebno mnogo plačevati. Ugotavljamo tudi, da resolucije precej govore o vzrokih pomanjkanja hrane. Ko pa se kmet odloči za to, da bi kaj ukrenil, pa nastane položaj, ki največkrat z resolucijami nima kaj dosti skupnega.

Razdelitev dela sredstev sklada skupne porabe kooperantov po KS v TOK v letu 1979

Način delitve je že ustaljen in se izvaja na sledeči način:

Po zaključnem (letnem) računu se izdvojijo planirana sredstva na zborih delavcev in kooperantov, katere komisija kooperantov zapisniško razdeli po posameznih krajevnih skupnostih njihovih bivališč. K pismenemu predlogu komisije daje soglasje odbor za gospodarstvo delovne organizacije. Sredstva so prvenstveno namenjena za razvoj infrastrukture na območju, kjer imajo rejci brojlerske hleve. Omogočijo naj modernizacijo cest, izboljšavo elektro omrežja, novogradnjo ali rekonstrukcijo vodovodnega omrežja, popravilo mostov in slično. Ugotovljamo, da so vložena sredstva povsod oplemenitena, kar pomeni, da primaknejo kraji še dobršen del sredstev,

ponekod pa tudi druge delovne organizacije. Po zaključnem računu za 1978. leto so kooperanti letos namensko razdelili sredstva v skupnem znesku 222.500 din, od česar pride na proizvodni okoliš 30.000,00 din za področje Lenarta pa 12.500,00 din. Kolikor bomo tudi letos dobro gospodarili, se bomo dogovorili za ponovno izločitev dela sredstev v februarju 1980, in sicer solidarno po proizvodnih okoliših, verjetno v enakem znesku ali pa po doseženi proizvodnji v letošnjem letu, o čemer se bodo dogovarjali kooperanti na predlog samoupravnih organov. Da bi rejci lahko v svojih krajevnih skupnostih kontrolirali porabo odobrenih in nakazanih sredstev, objavljamo natančen izveček razdelitve sredstev, ki je sledeča:

Proizvodni okoliš	Znesek din	Namen uporabe
1. KOROŠKA		
— KS Podvelka	15.000	gramoziranje oz. asfaltiranje ceste do farme Antona GRAUBELNIKA, Lehen 2;
— KS Ribnica na Poh.	15.000	gramoziranje ceste do mostu Josipdol do OZVALD Zdenko, Lehen;
Skupaj	30.000	
2. SLOVENSKE KONJICE		
— KS Bezina	6.000	gramoziranje ceste do rejcev Krančana, Pečka in Vivoda;
— KS Jernej	10.000	gramoziranje ceste do kooperantov Vida Leskovarja in Avtgusta Cvahte;
— KS Oplotnica	14.000	popravilo vodovoda v naselju Pobrež;
Skupaj	30.000	
3. SLOVENSKA BISTRICA		
— KS Črešnjevec	10.000	asfaltiranje ceste Leskovec—Črešnjevec;
— KS Slov. Bistrica	6.000	asfaltiranje ceste v naselju Ložnica;
— KS Slov. Bistrica	7.000	gramoziranje ceste do Anice Robnik, Vrhole 29;

Proizvodni okoliš	Znesek din	Namen uporabe
— KS Jernej	5.000	asfaltiranje ceste Ličenca—Vrhole
— KS Slov. Bistrica	2.000	obnova mostu pri Mariji Martini, Boška cesta 3;
Skupaj	30.000	
4. HALOZE		
— KS Stoperce	10.000	gradnja mostu pri kooperantu Jusu;
— KS Žetale	10.000	gramoziranje ceste Kozminci—Žetale;
— KS Dolena	10.000	gramoziranje ceste v Doleno;
Skupaj	30.000	
5. KOZJANSKO		
— KS Hum na Sutli	5.000	gramoziranje ceste do kooperanta Dragutina Lugarič
— KS Ponikva	6.000	napeljava telefona;
— KS Žiče	14.000	asfaltiranje ceste do kooperantov Zabukovška in Potočnika;
— KS Zbelovo	5.000	gramoziranje ceste v naselju Selski vrh;
Skupaj	30.000	
6. DRAVSKO POLJE		
— KS Rače	20.000	asfaltiranje ceste do kooperantov v Zg. Gorici;
— KS Orehova vas	10.000	asfaltiranje ceste do Alojza Plečka
Skupaj	30.000	
7. PTUJSKO POLJE		
— KS Destričnik	10.000	zboljšava električnega omrežja;
— KS Vel. Nedelja	10.000	zboljšava električnega omrežja;
— Vitomarci	5.000	gramoziranje ceste do kooperantov;
— KS Gor. Dubrava	5.000	gramoziranje ceste do kooperantov;
Skupaj	30.000	
8. LENART		
— KS Cerkvenjak	5.000	gramoziranje ceste do kooperantov;
— KS Gradišče	1.500	gramoziranje ceste do kooperantov;
— KS Zg. Ščavnica	2.000	gramoziranje ceste do kooperantov;
— KS Voličina	2.000	popravilo vodovodnega omrežja;
— KS Sp. Voličina	2.000	gramoziranje ceste do kooperantov.
Skupaj	12.500	Ing. Jože Reisman

SOFINANCIRANI IN NOVOZGRAJENI HLEVI PRI KOOPERANTIH V LETIH 1972—1979

(v 000)

O b č i n a	1972			1973			1974			1975			1976			1977			1978			1979			SKUPAJ			
	kred. din	hlevi kom.	kapac. DSP	kred. din	hlevi kom.	kapac. DSP	kred. din	hlevi kom.	kapac. DSP	kred. din	hlevi kom.	kapac. DSP	kred. din	hlevi kom.	kapac. DSP	kred. din	hlevi kom.	kapac. DSP	kred. din	hlevi kom.	kapac. DSP	kred. din	hlevi kom.	kapac. DSP	kred. din	hlevi kom.	kapac. DSP	
Ptuj	365	3	24	2.320	14	145	3.047	14	145	1.336	40	417	1.270	5	36	3.423	9	85	7.245	19	161	9.211	22	200,5	28.217	126	1213,5	
Slov. Bistrica	101	1	6,7	1.100	7	70	3.621	16	172	730	2	23	1.527	5	44	1.380	9	35	2.295	6	51	1.000	2	21	11.764	48	422,7	
Slov. Konjice	255	2	17	2.081	13	130	1.612	8	77	197	1	6	754	5	22	386	4	22	765	2	17	650	1	15	7.200	36	306	
Maribor	163	1	11	861	5	54	1.759	8	84	505	2	16	665	3	19	1.250	3	31	2.150	6	51	1.550	4	30	8.903	32	296	
Sentjur	—	—	—	249	3	150	403	2	20	396	1	12	1.138	3	33	496	3	12	1.020	3	25	—	—	—	3.702	15	117,5	
Šmarje	100	1	4	369	3	25	79	1	4	30	—	—	—	—	—	144	—	—	—	—	—	—	—	—	632	5	33,5	
Radlje	61	1	10	560	4	35	530	3	25	314	1	10	930	1	26	3.827	3	95	1.360	4	36	1.002	3	31	8.584	20	266	
Sl. Gradec	—	—	—	—	—	—	320	1	10	15	—	—	—	—	—	400	1	10	400	1	10,5	500	1	10,5	1.635	4	41	
Ormož	—	—	—	478	3	30	327	2	13	114	1	5	37	—	—	20	—	—	—	—	—	1.000	2	21	1.944	8	70	
Krapina	—	—	—	—	—	—	960	3	30	68	—	—	5	—	1	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.072	3	30
Zabok	—	—	—	244	1	10	76	—	—	—	—	—	—	—	—	87	—	—	—	—	—	550	1	10,5	407	1	10	
Čakovec	41	1	6	—	—	—	320	1	10	35	—	—	206	1	5	443	1	10	—	—	—	—	—	—	1.595	5	41,5	
Lenart	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—	20	1	3	—	—	—	500	1	10,5	530	2	13,5	
Radgona	—	—	—	29	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29	1	3	
Dravograd	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	620	1	12	620	1	12	
Skupaj	996	10	79	8.300	54	517	13.654	59	590	3.750	48	459	6.532	23	186	12.383	34	303	15.235	41	350	16.583	38	362	76.834	307	2876,2	

OPOMBA:

a) Krediti in zgrajeni hlevi, ki se nanašajo na KZ Slovenska Bistrica v tej razpredelnici niso zajeti, prav tako ni zajet v okviru KZ Gornja Radgona kreditiran in zgrajen hlev v Gornji Radgoni.

b) Šele iz razpredelnice je razvidno, kako značilno vlogo je odigrala Hranilno kreditna služba za sokreditiranje hlevov pri kmetih kooperantih;

c) Kolikor se bomo z nekaterimi kooperanti dogovorili za rekonstrukcijo obstoječih hlevov poleg novogradenj, bi določeni

premik pri vhlavitvah lahko realizirali v letu 1981, v vsakem primeru pa kaže interes kmetovalcev v zadnjem letu, da bo potrebno čimprej pričeti z gradnjo lastnih farm za rejo piščancev, kot to že delajo konkurenčne firme.

Še mnogo stvari bi se dalo analizirati s primerjalnimi podat-

ki, vendar smo hoteli poudariti predvsem proizvodno področje. Za dosežene rezultate je bilo vložena mnogo dela in znanja delavcev in kooperantov TOK. Na tak način bo potrebno delo z nekaterimi korekturami tudi nadaljevati.

Sestavil: ing. Jože Reisman

Dan stari piščanci »poleteli« v Afriko

V našem kolektivu je le še malo delavcev, ki so delali v Perutnini pred letom 1962. Ti se spominjajo, da je bila takratna »Perutnina« trgovsko podjetje, ki je bilo pretežno usmerjeno v izvoz. V Perutninarju pa ste lahko lansko leto prečitali prispevke tovariša Slavka Brgleza v katerih nas je seznanil z razvojem prizadevanj na prehod na intenzivno brojlersko vzrejo. Taki način reje je narekovala vedno večja potreba po kvalitetni in zdravi prehrani vse bolj industrializirane socialistične Jugoslavije, pa tudi vedno ostrejšega konkurenca na tujih tržiščih.

Po letu 1962 se je torej Perutnina preusmerila na intenzivno »proizvodnjo« kvalitetnega piščančjega mesa. Proizvodnjo smo nenehno širili in jo še širimo, vendar se je nenehno večala tudi poraba mesa. Potrebe so bile še toliko večje, ker je nenehno primanjkovalo drugih vrst mesa. Še naprej smo vedno izvažali le divjad, redkokdaj pa se je primerilo da smo proizvedli kaj tržnega vlaška jajc ali mesa, ki smo ga izvozili.

V zadnjem času si v naši družbi zelo prizadevamo povečati izvoz in tako odpraviti zunanjetrgovinski primanjkljaj. Temu pozivu smo prisluhnili tudi delavci in kooperanti v naši delovni organizaciji, še toliko bolj, ker potrebujemo za nabavo opreme, rezervnih delov, pa tudi surovin precej deviz. Čeprav, bi lahko vso proizvodnjo, ki jo načrtujemo občutno povečati, prodali na domačem tržišču, smo se kljub temu odločili del proizvodnje izvoziti. Zato smo se zavestno odločili, čeprav nam je jasno, da je za naše delavce to dodatna obremenitev, saj bo včasih potrebno redni delovni čas prilagoditi transportnim in drugim pogojem izvoza.

To je bilo potrebno storiti že obakrat, ko smo pripravljali prvi dve pošiljki dan starih piščancev za izvoz v Egipt, ki ju je tja ponosno letalo DC-9 Inex Adrija, posebej prirejeno za prevoz tovara. Podobnih pošiljk bo v tem letu še nekaj v druge neuvrščene države Bližnjega vzhoda.

Z načrtovanim izvozom perutninarji ne bomo prispevali svojega deleža le za pridobivanje deviz, marveč bomo prispevali tudi delež k sodelovanju naše družbe z neuvrščenimi državami, saj je izvoz namenjen le tem.

Letošnji izvoz DSP pa je le poizkus, da bomo lahko za bodoče delo tako organizirali, da bo čimmanj motenj pri našem rednem delovnem procesu. Že v prihodnjem letu načrtujemo, da bomo izvozili okrog 5 milijonov DSP in 2-3 tisoč ton perutninskega mesa v neuvrščene države Bližnjega vzhoda.

Še bolj pa se bo izvoz povečal v naslednjem srednjeročnem planskem obdobju. V ta namen že sedaj načrtno prilagajamo opremo in zmogljivosti.

Tekst in foto L. C.

Vaš delegat poroča

Zbor združenega dela

GRADIVO ZA 17. sejo smo obravnavali na skupnem zasedanju zbora združenega dela, zbora krajevne skupnosti in družbenopolitičnega zbora skupščine občine Ptuj.

Dnevni red je obsegal samo tri točke, ki so imele informativni značaj in so obravnavale:

1. Informacijo o tekočih gospodarskih gibanjih in uresničevanju resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju občine Ptuj v obdobju januar — junij 1979.
2. Analiza uresničevanja plana občine Ptuj v obdobju 1976 — 1979 s prvo oceno možnosti razvoja v letu 1980.
3. Delegatska vprašanja.

Osrednji referat po točki 1. in 2. je imel predsednik izvršnega sveta Skupščine občine Ptuj tov. Gnilšek. V njem je povdaril osnovne ugotovitve v gospodarskih gibanjih in uresničevanju resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju občine v prvem polletju 1979. leta, ki so sledeče: Povečana produktivnost v občini za 24,4 %, kar je precej nad resolucijo ki je predvidevala 9 % rast. Nad resolucijskimi predvidevanji se je povečala tudi zaposlenost, ki znaša 4,8 %. Resolucija je predvidevala, da bo zaposlenost rastle povprečno za 3,5 %. Pri tem je potrebno povdariti pozitivno stran povečanega zaposlovanja v gospodarstvu, kar lansko leto ni bil slučaj in se je zaposlenost hitreje povečala v negospodarstvu.

Zaskrbljeni moramo biti nad izvozno dejavnostjo, ki zaostaja za načrtovano saj je bila dosežena samo stopnja 9,4 % in ne 17 % kot predvideva resolucija. Ob novih predpisih, ki se predvidevajo v izvozno - uvozni politiki, se bo potrebno zamisliti ob takšnem stanju in storiti vse, kar je v močeh združenega dela, da bi dosegli vsaj predvidevanja. Le z usmerjenim izvozom in doseganjem ciljev, ki smo si jih zadali, si bomo lahko zagotovili enostavno reprodukcijo in razvoj.

Investicijska dejavnost dosega predvidevanja, vendar struktura vlaganj ni v skladu z načrtovanjem.

Povprečni osebni dohodek zaposlenega v občini je znašal 6.467,00 din in se je povečal za 20,3 %, kar je manj kot v republiškem merilu, kjer znaša povprečni osebni dohodek 6.899,00 din in se je povečal za 24,3 %.

Sredstva za skupno porabo so se povečala za 37 % v primerjavi z lanskim letom. Ob predvidevanju rasti bruto osebnih dohodkov do konca leta bodo sredstva za skupno porabo zadostovala za plane samoupravnih interesnih skupnosti dogovorjenih s samoupravnimi sporazumi.

Splošna poraba je realizirana v prvem polletju 52 %.

K tako ugodnim rezultatom, ki jih je navedel tov. Gnilšek, so prispevali tudi dve novoustanovljeni TOZD, obe na področju industrije: Elektrarna — TOZD Formin in Gorjenje — TOZD Elektronika Ptuj.

Pri tem ne smemo zanemariti že obstoječih TOZD med katerimi so doprinesle k dobremu uspehu zlasti tudi dve naši TOZD in sicer Mesna industrija in Tovarna krmil. Prva je povečala svojo proizvodnjo perutninskega mesa in izdelkov za 15,8 % v primerjavi z lanskim letom, kar je enkratni uspeh, če upoštevamo, da je bila v lanskem letu prizadeta po požaru. Za 13,8 % so povečali proizvodnjo tudi v TOZD Tovarna krmil, kar je bilo za pričakovati po investiciji ki je bila zaključena v lanskem letu. Proizvodnja bi bila še večja, če ne bi bile deficitarne surovine iz uvoza in bi lahko prodajali krmila izven naše delovne organizacije.

Naš prispevek k tekočim gospodarskim gibanjem in razvoju je bil v tem, da smo osvetlili v kakšnih pogojih gospodarimo in težave pri dohodkovnem povezovanju. Pri tem smo omenili neurejene cenovne odnose v reprodukcijskih verigah s končnimi proizvodi, ker so cene zamrz-

Ko smo volili delegate — volilna komisija v Mesni industriji

(Foto: L. C.)

njene. Hiter dvig cen na tržišču in pomanjkanje surovin so tudi glavni vzroki za neurejene dohodkovne odnose, med nami in našimi dobavitelji. Povdarili smo tudi v kakšnih pogojih po požaru je TOZD Mesna industrija dosegla zgoraj navedeno rast proizvodnje in da je bilo mogoče realizirati samo ob urejenih samoupravnih odnosih, dobri stimulaciji ter zavesti delavcev.

Referate na to temo so podate na seji vseh treh zborov tudi posamezne službe pri občinski skupščini in delegati odborov.

Iz poročil lahko zaključimo, da večina TOZD v občini Ptuj dela dobro kljub splošnim težavam v gospodarstvu. Odprta ostane ekonomičnost v dveh ali treh TOZD, v katerih pa so samoupravne probleme uredili tako, da lahko pričakujemo v bodoče tudi boljše rezultate pri gospodarjenju.

Erih ŠARA

Skupščina izobraževalne skupnosti

Dne 16. novembra 1979 je bila 7. seja skupščine Izobraževalne skupnosti Ptuj, na kateri je bilo prisotnih od 73 delegatov — uporabnikov 39 in od 19 delegatov-izvajalcev 14.

Delavci Mesokombinata »Perutnina« Ptuj nismo imeli glede gradiva posebnih vprašanj in predlogov.

Tokrat je tekla razprava v glavnem o analizi razvoja vzgoje in izobraževanja v SR Sloveniji in v občini Ptuj za obdobje 1976 — 80, o predlogu razvoja vzgoje izobraževanja v obdobju 1981 — 85 v SR Sloveniji in v občini Ptuj, o izvršitvi finančnega načrta skupnosti v obdobju od 1. 1. do 30. 9. 1979, o izhodiščih za oblikovanje splošne in druge porabe v letu 1979 in o nekaterih kadrovskih spremembah.

Največ pozornosti so delegati posvetili predlogu razvoja vzgoje in izobraževanja za obdobje 1981 — 85 z ovrednotenimi elementi planiranja za razpravo v združenem delu in krajevnih skupnostih. Ob tem je več delegatov, predvsem iz zbora izvajalcev, nakazalo zahteve za popravek plana. Predlagatelji namreč niso dovolj upoštevali realnih potreb nekaterih šol, saj se je iz razprave pokazalo, da šole zlasti v oddaljenih naseljih nimajo za delovanje potrebnih pogojev.

Več delegatov je razpravljalo tudi o problemu celodnevne šole, za kar primanjkuje tudi strokovnega kadra. Problem celodnevne šole obstoji tudi v tem, da ni mogoče zagotoviti vsem učencem kosila, ker Izobraževalna skupnost sofinancira samo malice. Starši nekaterih od teh otrok pa nočejo ali ne morejo prispevati za kosila.

Podan je bil tudi predlog, da strokovne službe Izobraževalne skupnosti zahtevajo od Službe družbenega knjigovodstva poročilo, zakaj dohodki skupnosti iz prispevkov iz bruto OD zaostajajo za planiranimi.

(Nadaljevanje na 12. strani)

Pravilnik o nagrajevanju po normativih dela v Tovarni krmil

V tej številki glasila objavljamo osnutek pravilnika o nagrajevanju po individualnih in skupinskih normativih dela za TOZD Tovarno krmil, s čemer izpolnjujemo obljubo, da bomo v nadaljevanjih objavljali vse te pravilnike, da bi se lahko delavci medsebojno seznanjali z različnimi rešitvami in nekaterimi skupnimi izhodišči za bodoče nagrajevanje po delu.

Povedati moramo, da so nekatera določila tega pravilnika, ki bi lahko bila skupna, drugačna od objavljenega prvotnega osnutka za Mesno industrijo. Pri nadaljnjih analizah in razpravah v komisijah in strokovnih krogih smo namreč ugotovili, da se nekatere stvari ne bi dale izpeljati tako kot smo si zamislili, pa jih je zato bilo potrebno korigirati, pa tudi do vsebinskih sprememb ni prišlo, saj je še več zadev nedorečenih.

Po daljši razpravi je skupščina sprejela sklep, da se predloženi plan da s pripombami vred v razpravo v združeno delo in krajevne skupnosti, nakar se pripravi nov predlog z upoštevanjem obojestranskih pripomb in v skladu z dogovorjenimi stališči.

Sprejeta je bila razrešitev predsednice Izvršnega odbora Ljubice Šuligoj, ki je prosila za odstop zaradi preobremenjenosti pri drugih dolžnostih. Na njeno mesto je bil izvoljen Alojz Čuček. Potrjena je bila tudi skupna kandidatna lista za izvolitev predsednika sodišča in sodnikov sodišča združenega dela za področje izobraževalnih skupnosti v SR Sloveniji, v kateri je kot delegatka iz Ptujke Nada Zadavec.

K ostalim točkam dnevnega reda ni bilo posebnih pripomb.

Ob koncu je predsednik skupščine opozoril delegate, da naj v prihodnje dostavijo delegatska vprašanja dva do tri dni pred sklicem skupščine, da bodo lahko dobili odgovore že na skupščini.

Majda KUZMA

Skupščina Samoupravne stanovanjske skupnosti

Dne 25. 10. 1979 se je sestala skupščina Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Ptuj — zbor uporabnikov in zbor izvajalcev.

Prisotnost delegatov je bila sledeča:

Delegati zbora uporabnikov od 75 evidentiranih, prisotnih 38 delegatov. Delegati zbora izvajalcev od 17 evidentiranih, prisotnih 10 delegatov. Sama seja je potekala v redu, glede na vprašanja ki so jih postavljali delegati, je bilo čutiti, da so imeli delegati stališča svojih delegacij, največ delegatskih vprašanj se je nanašalo na postopni prehod na ekonomske stanarine. Določeni odgovori delegatom so bili posredovani takoj, nekaj odgovorov pa bo dano pisмено. S tem, da se bodo popravki upoštevali v sporazumu, je skupščina sprejela samoupravni sporazum o oblikovanju in postopnem prehodu na ekonomske stanarine v občini Ptuj.

Sprejeli smo tudi osnutek Samoupravnega sporazuma o družbeni usmerjeni izgradnji soseske Rabeljčja vas — zahod. Osnutek bo v javni razpravi do 30. novembra. Podana je bila tudi analiza uresničevanja plana stanovanjskega gospodarstva v občini za obdobje 1976 — 80 in analiza možnosti razvoja v naslednjem planskem obdobju 1980 — 85.

To so bile glavne teme zadnje seje Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Ptuj.

Ivan KOVAČEC

Novosti, ki jih vsebuje ta pravilnik v odnosu na prejšnjega so naslednje:

1. učinek dela po količini se naj izkazuje v času in ne v odstotku, tako, kot smo prvotno mislili. Preseganje ali nedoseganje fizičnih normativov bi prikazovali torej v urah, ki so lažje za strojno obdelavo in izvedbo obračuna OD.

2. Neposredni organizatorji proizvodnje, ki vodijo delovne skupine in izmene, bi pri količini dela bili upoštevani s povprečnim odstotkom skupine ali izmene h kateri pripadajo.

3. Ostali režijski delavci bi naj bili po količini dela vezani na izpolnitev dinamike fizičnega plana TOZD in sicer s 100 %, v odnosu na preseganje oz. nedoseganje plana, na svojo štartno osnovo (če se mesečni plan preseže recimo za 5 %, se delavcem ki delajo v režiji, poveča OD na račun količine dela za 5 % na štartno osnovo).

4. Pri gospodarnosti dela bi naj bilo vodstvo TOZD (direktor, tehnologi, vodji delovnih enot) stimulirani ali destimulirani pri doseganju večjega ali manjšega dohodka, za katerega so v veliki meri odgovorni. Pri tem bi upoštevali kategorijo dohodka II, ki jo imamo opredeljeno v samoupravnem sporazumu o pridobivanju dohodka in dohodkovnih odnosih.

5. Neposredni delavci v proizvodnji ter vodje delovnih skupin in izmen bi naj bili pri gospodarnosti vezani na kalo oz. izplen ter na del drugih stroškov na katere lahko vplivajo ter stimulirani če se izplen ali stroški zmanjšajo.

6. Minulo delo in stalnost je vezana na vrednost tekočega dela po vseh osnovah s procenti, ki so določeni v pravilniku o delitvi dohodka in osebnih dohodkov glede na delovni staž delavcev.

Tekst pravilnika je naslednji:

PRAVILNIK O NAGRAJEVANJU PO INDIVIDUALNIH IN SKUPINSKIH NORMATIVIH DELA

1. člen

S tem pravilnikom se določajo normativi dela po količini, kvaliteti in gospodarnosti, s katerimi se ugotavlja učinek in doprinos posameznega delavca, oz. skupine v ustvarjanju dohodka in delitve sredstev za OD v TOZD Tovarna krmil.

I. NORMATIVI PO KOLIČINI DELA

2. člen

Za ugotavljanje količine opravljenega dela se za posamezne delovne naloge določijo naslednji normativi:

1. Razkladanje vagonov in kamionov ovrečenih surovin podno skladišče: 2,8 t/uro/delavec
2. Izpraznjevanje G vagonov z mehansko lopato: 9 t/uro/delavec
3. Izpraznjevanje TDS vagonov: 40 t/uro/delavec
4. Nakladanje rinfuza krmil na kamione: 25 t/uro/delavec
5. Transport surovin iz podnega skladišča v TTB silose ali dozirne celice: 2,9 /uro/delavec
6. Izdelava premikov in vezanje soli z vsemi pripadajočimi deli: 0,5 t/uro/delavec
7. a) ovrečevanje krmil (3 delavci): 4,95 t/uro/delavec
b) lepljenje etiket, priprava vreč in dotok krme: 14,85 t/uro/delavec
8. Nakladanje ovrečenega krmila iz skladišča na kamione: 6,5 t/uro/delavec
9. Izpraznjevanje vagonov in kamionov ovrečenih surovin v transportni jašek:
 - a) otrobi, DCP, apnenec, ribja moka Peru: 1,9 t/uro/delavec
 - b) gluten, ribja moka, ribja moka Danska in Norveška: 3,5 /uro/delavec.

Viličarist je v obračunu OD po količini udeležen s povprečnim procentom preseganja ali nedoseganja delavcev, ki delajo po normativih 7. in 8. skupine.

Na osnovi zgoraj navedenih normativov in sedanjega vrednotenja del nalog se določijo naslednje povprečne tarife za količine opravljenega dela:

1. za normativ pod točko 1 je tarifa : 15,74 din/t
2. za normativ pod točko 2 je tarifa : 4,90 din/t
3. za normativ pod točko 3 je tarifa : 1,10 din/t
4. za normativ pod točko 4 je tarifa : 1,76 din /t
5. za normativ pod točko 5 je tarifa : 15,19 din/t
6. za normativ pod točko 6 je tarifa : 28,44 din/t
7. za normativ pod točko 7a) je tarifa : 9,63 din/t
pod točko 7b) je tarifa : 2,97 din/t
8. za normativ pod točko 8 je tarifa : 6,78 din/t
9. za normativ pod točko 9a) je tarifa : 23,19 din/t
pod točko 9b) je tarifa : 12,59 din/t

Tarife vsebujejo tudi dodatek za stalnost in minulo delo in služijo le kot orientacija zaslužka.

Pri vsakem popravku ocenitev del nalog ali spremembe vrednosti točke je potrebno temu ustrezno spremeniti sedanje tarife vrednosti.

3. člen

Delavci, ki delajo po normativih dela, so pri obračunu OD udeleženi 100 % pri preseganju ali nedoseganju normiranih količin. Če se posamezni normativi v povprečju prekoračujejo za več kot 20 %, mora DS korigirati normative. Enako velja tudi pri tehnično-tehnoloških spremembah.

Skupno mesečno preseganje ali nedoseganje normiranih količin je vsota dnevnih preseganj ali nedoseganj izražamo v urah.

4. člen

Neposredni organizatorji proizvodnje (izmenovodje, skupinovodje in predelavci, ki ne delajo po normativih) so v obračun OD po količini udeleženi s povprečnim % doseganja ali nedoseganja skupine h kateri spadajo.

5. člen

Ostali delavci, ki ne delajo po normativih so v obračunu OD po količini vezani na izpolnitev dinamike količinskega plana TOZD. Njihov delež v obračun OD je 100 % od doseženega procenta preseganja ali nedoseganja plana.

II. NORMATIVI PO KVALITETI DELA

6. člen

V cilju doseganja čimboljše kvalitete dela končnega proizvoda bomo ugotavljali doprinos delavca ali skupine h kvaliteti po proizvodnih rezultatih v vzreji piščancev. Izhodišče za obračun kvalitete je planirana povprečna teža, ki je za leto 1980 določena v višini 1,78 kg/kom, s toleranco do 1,76 kg/kom. Dosežena višja ali nižja teža se ovrednoti po naslednji lestvici:

a) preseganje:

nad 1,76 — 1,78 =	0 %
nad 1,78 — 1,81 =	+ 0,5 %
nad 1,81 — 1,84 =	+ 1 %
nad 1,84 — 1,87 =	+ 1,5 %
nad 1,87 =	+ 2 %

b) nedoseganje:

pod 1,78 — 1,76 =	0 %
pod 1,76 — 1,73 =	- 0,5 %
pod 1,73 — 1,70 =	- 1 %
pod 1,70 — 1,67 =	- 1,5 %
pod 1,67 =	- 2 %

Podatke o povprečni mesečni teži daje TOZD Mesna industrija, na podlagi točnega štetja zaklanih piščancev.

V primeru višje sile (razlogi izven kvalitete krmil) so kriteriji za kvaliteto dela ne uporabljajo pri izračunu osebnih dohodkov.

7. člen

Pri obračunu OD so na osnovi kriterijev in kvalitete udeleženi delavci po naslednjem načinu:

— tehnologi, organizatorji proizvodnje, skupinovodje, komandni pult, skladiščnik surovin, vodja TOZD 100 % od doseženega procenta preseganja ali nedoseganja,

— vsi ostali proizvodni delavci 50 % od doseženega procenta preseganja ali nedoseganja.

8. člen

Kvaliteta dela ostalih režijskih delavcev se ugotavlja na podlagi ocenitve opravljenega dela posameznika za kar je pristojna za to določena komisija. Na osnovi kvalitete dela komisija poda mesečno oceno, ki se giblje v intervalu + — 2 %, pri čemer se normalna kvaliteta ovrednoti z 0 %.

III. NORMATIVI PO GOSPODARNOSTI

9. člen

Za ugotavljanje uspešnosti gospodarjenja upoštevamo:

1. prihranke na stroških (elek. energija in potrošni material)
2. prihranke iz naslova kala

3. preseganje ali nedoseganje načrtovanega dohodka II (po samoupravnem sporazumu o pridobivanju dohodka in dohodkovnih odnosih).

Osnova na prihrankih iz naslova kala je dosednji povprečni kalo 0,52 % od nabave vrednosti surovin, s tem, da se prekoračitve in prihranki obračunajo 50 % v korist ali breme OD.

Končni obračun OD iz naslova prihrankov kala se vrši na koncu leta. Pri ugotavljanju prihrankov pri elek. energiji in kurjavi so osnova povprečni planirani stroški na enoto. Prihranki ali povečani stroški se obračunajo s 50 % udeležbo v breme ali korist OD.

Na prihrankih iz naslova kala in stroškov so udeleženi vsi delavci razen delavcev, ki so stimulirani na prihrankih iz dohodka II. Do stimulacije po kriterijih dohodka II so upravičeni vodja TOZD in tehnologi.

Osnova za ugotavljanje preseganja ali nedoseganja dohodka je planirani dohodek II v primerjavi z doseženim dohodkom II. Stimulacija za znižanje lastne proizvodne cene, ki se izraža v dohodku II se obračuna po naslednjih kriterijih:

— pri preseganju do 5 % se obračuna od doseženega procenta preseganja

— pri preseganju nad 5 % do 10 % se obračuna 30 % od doseženega procenta preseganja.

— pri preseganju nad 10 % se obračuna 10 % od doseženega procenta preseganja

Ista merila pri obračunu OD veljajo tudi v primerjavi nedoseganja dohodka.

10. člen

Končni obračun stimulacije delavcev, ki ne delajo po normativih ne more biti višji, kot ga dosegajo ostali delavci iz naslova vseh treh kriterijev.

11. člen

Doseženi učinki po kriterijih količine, kvalitete in gospodarnosti se obračunajo na startne osnove za vloženo delo.

12. člen

V primeru negativnega obračuna OD iz naslova kriterijev količine, kvalitete in gospodarnosti ta ne more biti nižji od 90 % obračunane akontacije.

13. člen

Pri nagrajevanju po delu se pri obračunu OD mora upoštevati delež OD v dohodku. Odstopanja navzgor ali navzdol (+, —) se poračunajo v naslednjem obračunskem obdobju, najkasneje pa pri letnem obračunu, v skladu s pravilnikom o delitvi dohodka in osebnih dohodkov.

14. člen

Obračun nagrajevanja po kvaliteti in gospodarnosti se vrši četrtletno oz. polletno, če s pravilnikom ni določeno drugače.

15. člen

Za nagrajevanje po delovnem učinku mora TOZD organizirati vodenje naslednjih evidenc za vsako delovno skupino:

— dnevna evidenca opravljenih ur posameznih delavcev in dnevno realizirano proizvodnjo po delovnih skupinah

— mesečni zbir dnevnih rezultatov dela za posamezne delavce po delovnih skupinah, z izračunanimi urami oz. procenti preseganj ali nedoseganj normativov

— delovni list

— mesečna poročila komisij o oceni kvalitete (režijskih delavcev)

— poročila o kalu

— mesečno poročilo o porabljeni količini goriva in električne energije.

Podatki morajo biti v knjigovodstvu osebnih dohodkov v času kot ga predvideva rokovnik za oddajo likvidiranih knjigovodskih listin, ki je sestavni del pravilnika o računovodstvu organizacij združenega dela.

16. člen

Normativi za nagrajevanje po količini, kvaliteti in gospodarnosti se bodo preverjali in po potrebi vsklajevali v 3. mesečnem roku.

17. člen

V primeru višje sile se pri obračunu stimulacije po količini, kvaliteti in gospodarnosti izvrši popravek normativov. V kolikor to ni mogoče, se preide na obračun OD v mejah možnosti, ki jih določa pravilnik o delitvi dohodkov in OD.

18. člen

Za spremembe in dopolnitve pravilnika o normativih dela je pristojen DS TOZD.

19. člen

Ta pravilnik začne veljati 8 dan po njegovem sprejemu in objavi.

V Ptuj, dne

Predsednik DS:

Še o akciji NNP '79 v KS „Jože Potrč“

Najobsežnejše vaje v Ptujju ob akciji NNNP—79 so bile izvedene v KS „Jože Potrč“. Po skrbnih in temeljnih pripravah, ki so zelo intenzivno tekle vse od pomladi naprej, smo v KS „Jože Potrč“ prešli teden pred zaključno vajo na »izredno stanje«. To je pomenilo, da smo v času od 23. do 29. 9. vse delo in življenje v KS prilagodili potrebam za kar najboljši potek in izvedbo zaključka vaje NNNP—79 dne 29. 9. 1979.

V samih pripravah je bilo opravljenih toliko posameznih del, da jih skoraj ni mogoče v kratkem sestavku natančneje opredeliti. Zato se bom omejil le na najvažnejše in pomembnejše. Prvenstveno je bilo potrebno najprej razrešiti kadrovske probleme ter evidentirati v KS blizu 750 prebivalcev, ki bi lahko sodelovali oziroma nudili pomoč vsem potrebnim.

Izmed 2100 naših prebivalcev, od katerih je mnogo razporejenih v enote JLA in TO, še več pa v združenem delu, je kar precejšnje število mlajših, ki še ne morejo sodelovati v obrambnih in drugih pripravah, smo jih dokončno lahko izbrali 530 v ožji sestavi, jih razporedili v razne enote ter jih hkrati usposabljali za izvrševanje določenih posameznih nalog.

Tako nam je uspelo organizirati naslednje enote CZ:

- splošne enote CZ,
- enote prve medicinske pomoči,
- enote RK,
- enote za vzdrževanje reda,
- enote za evakuacijo,
- gasilske enote,
- enote za socialno delo,
- enote za reševanje izpod ruševin,
- tehnično reševalne enote,
- enote za zveze,
- RBK enote,
- oddelek za vzdrževanje in uporabo zaklonišč,
- oddelek za preskrbo.

Poleg teh enot pa so še enote narodne zaščite ter še celo vrsto občasnih odborov in komisij, ki so ugotavljale stanje zaklonišč, vodnjakov, hidrantov, transformatorjev in drugih raznih komunalnih naprav.

Hkrati smo uspeli kadrovske izpopolniti odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito ter štab CZ.

DOBRE POLITIČNE PRIPRAVE

Vzporedno z organiziranjem navedenih enot smo aktivirali vsa vodstva DPO in DPS za idejno politično delo in priprave vsega prebivalstva za obrambne in samozaščitne naloge. Tako so o tem tekle razprave na večjih sestankih OO ZKS, na sejah KK SZDL, skupščine KS, sveta KS, KO ZBNOV, KO ZRVS, KO ZSMS, na sejah hišnih svetov in zborih stanovalcev in še vsepovsod tam, kjer so se naši prebivalci sestajali, da bi razreševali tekočo problematiko, ki se je nanašala na življenje in delo vseh, ki prebivajo v naši KS.

Rezultat političnega dela v teh pripravah je bil zelo dober. Sleherni prebivalec naše KS je bil dodobra seznanjen z obrambnimi in samozaščitnimi nalogami ter je tudi spoznal, da je njegovo sodelovanje pri tem neobhodno potrebno in koristno njemu samemu in vsem skupaj.

AKCIJA NNNP—79

Na zaključni dan akcije NNNP—79 dne 29. 9. 1979 smo praktično preizkusili, kako bi naš obrambni sistem najbolj učinkovito lahko deloval, če bi bilo kdaj potrebno.

Na predvečer smo izvedli v času med 20. in 21. uro akcijo popolne zatemnitve na celotnem področju KS. Akcija je ob vzglednem sodelovanju vsega prebivalstva, zlasti še po zaslugi splošnih enot CZ, ki smo jih formalni v vseh stanovanjskih zgradbah, v celoti uspela. Zatemnitev je zajela tudi vse ulice ter vse zgradbe bolnišnice. V akcijo so se vključili tudi vsi, ki so se v tem času slučajno znašli na področju naše KS. Tudi ti so bili disciplinirani. Teh pa ni bilo ravno malo.

Višek preizkusa pa je bil dosežen na sam dan akcije dne 29. 9. 1979. Po danem znaku s sireno za nevarnost zračnega napada ob 9.54 uri smo morali vsi izprazniti ulice in stanovanja ter se umakniti v zaklonišča ali vsaj v kleti. Ob 9.50 uri so letala v nizkem letu preletela področje naše KS »ter odvrгла na avtobusno postajo in njeno okolico več bomb«.

Ker je sovražnik »uporabil« tudi kemično biološka sredstva, so po zračnem napadu morale najprej v akcijo RBK enote. Ko so svojo nalogo opravile, je bil dan znak s sireno za konec nevarnosti. Šele na to so šle v akcijo reševanja vse razpoložljive specialne enote, ki so jih sestavljali obvezniki iz KS in posameznih TOZD, ki delujejo na področju KS »Jože Potrč«.

Tako so se vključile v akcijo reševanja enote vse od RBK do preskrbe.

Vse enote iz TOZD oz. DO so skupno z enotami KS vse reševalne in druge naloge odlično opravile. Teh nalog je bilo veliko: dekontaminacija okolice avtobusne postaje, gašenje požara, reševanje izpod ruševin, odstranjevanje ruševin, odstranjevanje neeksploziranih bomb, reševanje ranjencev, nudenje prve medicinske pomoči, prevoz težjih ranjencev v bolnišnico, evakuacija otrok iz otroškega vrtca, kontrola in aretacija sumljivih oseb oz. diverzantov itd.

Vse naštetje naloge so bile izvršene do 11. ure.

Sledil je zbor vseh udeležencev vaje. Po zboru je bil raport, kratka ocena vaje, nato pa zaključek.

Na vaji so poleg vseh enot KS zelo uspešno sodelovale tudi enote iz Perutnine in sicer dve enoti RBK enota za prvo medicinsko pomoč in enota za vzdrževanje reda. Objekte Perutnine pa so v času vaje še posebej varovali številni pripadniki NZ. Poleg Pe-

SLO in družbena samozaščita naša vsakdanja skrb

Prav je, da se po končani akciji NNNP naredi analiza pripravljenosti ljudi za akcijo pri morebitnih nevarnostih, ki bi nam eventuelno lahko pretile. Tako smo se tudi v TOK Hajdina odločili, da ocenimo delo odbora za SLO in družbeno samozaščito ter vojnega komiteja.

V začetku leta je odbor za SLO in družbeno samozaščito izdelal varnostno oceno, ki jo je v zbor kasneje tudi sprejel in potrdil. S KS Hajdina je bil podpisan samoupravni sporazum o varovanju objektov TOK Hajdina. S tem smo se vključili v obrambni načrt, ki ga je pripravila KS Hajdina.

TOK Hajdina vsled maloštevilnega kolektiva nima lastnega štaba za civilno zaščito. Vključeni smo v štab za civilno zaščito v TOZD Perutninske farme. Imamo pa organizirane enote prve medicinske pomoči, gasilsko-tehnične službe in strokovne veterinarske službe. Pripadniki ekip CZ so opravili tudi ustrezne tečaje v okviru delovne organizacije in lahko

povemo, da so bili pri tem dokaj uspešni.

Med letom smo imeli dve vaji, na katerih so se vsi člani delovne skupnosti TOK Hajdina seznanili z načinom gašenja začetnih požarov z različnimi priročnimi in tehničnimi sredstvi za gašenje. V akciji NNNP so delavci TOK Hajdina po dogovoru z koordinacijskim štabom v krajevni skupnosti Hajdina organizirali zavarovanje objektov (poslovnih prostorov) TOK Hajdina. Naše veterinarske ekipe pa so med samo osrednjo akcijo sodelovale v farmah TOZD Perutninske farme. Poleg tega pa so vse razpoložljive ekipe sodelovale še v KS Hajdina in Dolezna. Ocena te akcije je že bila podana, zato naj omenim le to, da je bila pozitivno ocenjena.

S tem pa naše delo na področju priprav za SLO in družbeno samozaščito ni končano, saj obrambne priprave niso le akcija 29. in 30. septembra marveč nenehni proces naše celotne družbe.

M. C.

Umik v zaklonišče

(Foto: Stojan Kerbler)

rutine so v vaji tudi zelo uspešno in v največjem številu sodelovali pripadniki CZ iz bolnišnice in združenega zdravstvenega doma, iz železniških delavnic in železniške postaje, iz gradbenega podjetja »Drava«, iz otroškega vrtca in drugih.

Pri vsem tem se je zlasti izkazala bolnišnica, ki se je v celoti vključila v našo akcijo, dala na razpolago vso strokovno medicinsko osebje, aparature in vsa svoja intervencijska vozila, ki so služila za prevoz zdravstvenih ekip ter »ranjencev«. Železniške delavnice pa so poslale v akcijo

vsa svoja specialna vozila za gašenje požarov in reševanje izpod ruševin.

Zaključna akcija NNNP-79 je dne 29. 9. 1979 v KS »Jože Potrč« potekala točno po naprej določenem programu in je v celoti odlično uspela.

Dokazala je, da so naši delovni ljudje in občani kar dobro usposobljeni za vsakršne reševalne naloge, ki bi jih morali razreševati ob morebitnih naravnih nesrečah kot tudi v vojni. Tako je bil tudi ta cilj vaje NNNP—79 v KS »Jože Potrč« dosežen.

D. Čater